

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGPJŪČIO – AUGUST 18, 2016, • Vol. CVII Nr. 98 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-17-16

ŠIAME NUMERYJE:

Tikintis jaunimas
– didelė jėga – 3 psl.

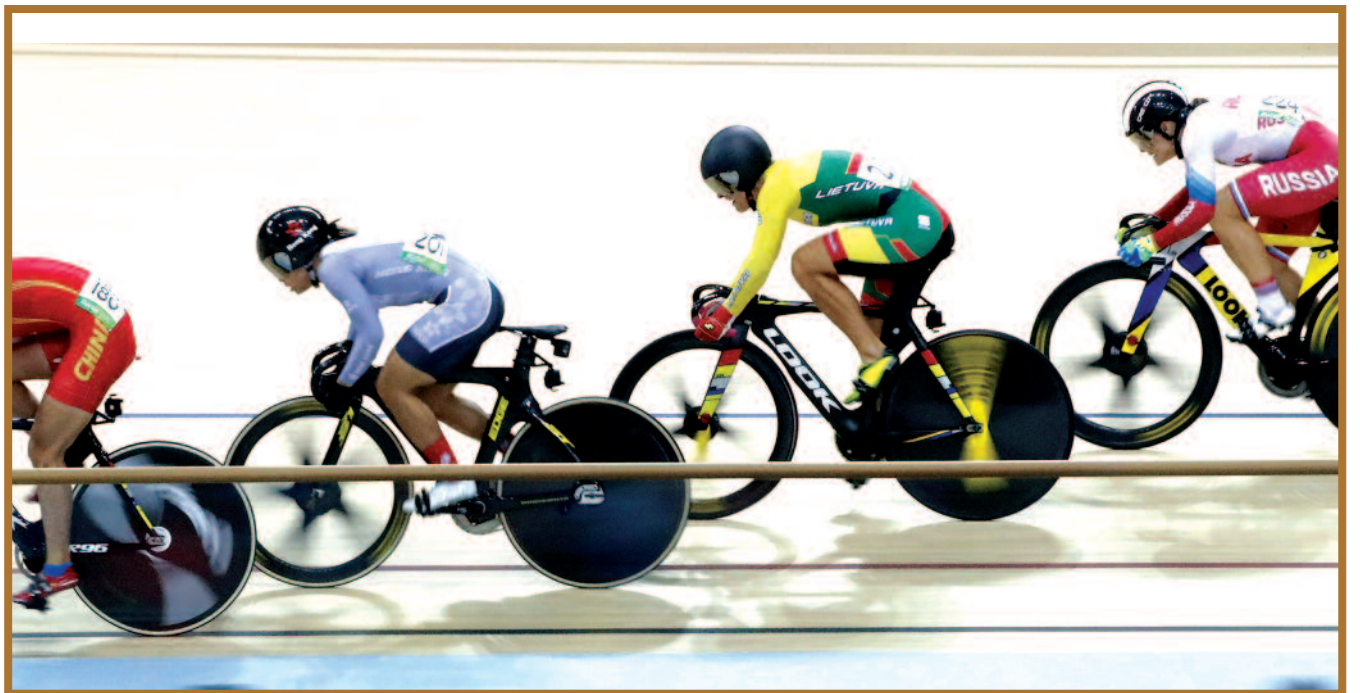

Šaulių sąskrydis
Putname – 7 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Žaidynių viduryje – nusivylimo šešėliai

Dviratininkė Simona Krupeckaitė (trečia iš k.) Olimpinėse žaidynėse liko septinta.

EPA-ELTA nuotr.

MONIKA JUODEŠKAITĖ

Legendinė Lietuvos moterų dviračių treko atstovė **Simona Krupeckaitė** baigė pasirodymą Rio Olimpinėse žaidynėse. Lietuvei viena tūkstantoji sekundės lėmė patekimą į sprinto rungties ketvirtfinalį. Su šiuo kelialapiu ji užsitikrino poziciją olimpiniam aštuntuke. Gaila, bet sėkmė ketvirtfinalyje jos nelydėjo – Krupeckaite du kartus pralaimėjo jaunai, 23-ejų metų britei Katy Maarchant,

ir toliau kovą tęsė paguodos važiavime dėl 5–8 vietų. Galutinėje įskaitoje Krupeckaitė Olimpines žaidynes baigė septintoje pozicijoje, nusileidusi dviems sportininkėms – kinei Tianshi Zhong ir Honkongo atstovei Wai Sze Lee. Čempionė šioje dviračių sprinto rungtyje tapo vokiečių Kristina Vogel. Krupeckaitė savo pasirodymu didžiuojasi, pasiekta aukšta septintoji vieta, varžantis su elitinėmis dviratininkėmis, jai yra didelis laimėjimas.

– 8 psl.

Į šeštąjį dešimtmetį įkopusi ateitininkų sendraugių studijų ir poilsio savaitė sulaukė nemažo būrio dalyvių, lektorių ir svečių.

Ateitininkai poilsavo ir studijavo pranciškonų sodyboje

SIMONA MINNS

Į šeštąjį dešimtmetį įkopusi ateitininkų sendraugių studijų ir poilsio savaitė ir šiais metais tradiciškai vyko pranciškonų sodyboje, Kennebunk mieste, Maine valstijoje. Stovykla, surengta rugpjūčio 6–12 d., sulaukė nemažo būrio dalyvių bei lektorių. Šių

metų programa nestokojo naujovių: buvo įtrauktos dienos paskaitos, stebimos Olimpines žaidynes, vyko kasdienės choro repetitijos – pasiruošimas šv. Mišioms. Pagal programą taip pat vyko rytinės šv. Mišios, poilsis, sportas, vakarinė programa ir koncertai.

– 4 psl.

Stilius – minties drabužis – Philip Chesterfield

„Netikėk niekuo, ką išgirsti, ir tikėk tik puse to, ką pamatai”. Tai garsaus amerikiečių rašytojo Edgar Poe patarimas. Kaip šią sparnuotą frazę pritaikyti lietuviškam kontekstui?

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (LVŽS) pirmininkas Ramūnas Karbauskis išpūdingą tiražą turinčiuose leidiniuose giriasi esąs didžiausias geradėjas. Jis – ir už darnią Lietuvą, ir už tokią Lietuvą, kuri privalo likti „natūraliausia, švariausia, sveikiausia Europos šalimi”.

Be to, jis propaguoja blaivybę, rūpinasi kultūra. Pavyzdžiui, tinklalapyje delfi.lt įrodinėja: „Vyriausiųjų apgautai kultūrai reikia ne grašių, o tinkamo finansavimo”.

Tad gal šį rudenį padarytume didžiausią kvailystę, jeigu nebalsuosime už R. Karbauskio vadovaujamą politinę jėgą? Juolab kad šioje partijoje puikuoja ir buvusio padoraus Vidaus reikalų ministro Sauliaus Skvernelio, ir nuoširdžiai blaivybę propaguojančio daktaro Aurelijaus Verygos, ir puikią knygą apie Lietuvai iškilusius pavojus kartu su kolegomis intelektualais parašiusio Lietuvos edukologijos universiteto dekanu Eugenijaus Jovaišos pavardės!

Ir vis dėlto R. Karbauskio praeitis neleidžia juo lengvabūdiškai pasitikėti. Būtina prisiminti: LVŽS į 2016-ųjų Seimo rinkimus vedantis politikas dar visai neseniai abejojo Lietuvos narystės NATO naudingumu, svarstė, kam lietuviai didina išlaidas Krašto apsaugos ministerijai, nerėmė Vilniaus pastangų statyti naują atominę jėgainę.

Žinoma, mūsų įstatymai nedraudžia dalyvauti rinkimuose politinėms jėgoms, kurios NATO laiko bloga kompanija ir nesupranta, kodėl būtina „sočiai maitinti savąją kariuomenę”. Lietuviškoji temidė nedraudžia dalyvauti rinkimuose ir tiems, kurie subtiliai arba tiesmukiškai trukdė Lietuvai kartu su tvarkingais, pažangiais, drausmingais japonais statyti naują atominę jėgainę senosios Ignalinos AE teritorijoje ir norom nenorom atvėrė galimybę augti paskubom, nesilaikant saugos reikalavimų statomai, todėl mirtinus pavojus nešančiai Astravo AE Baltarusijoje – vos už 50 kilometrų nuo Vilniaus.

Taigi tokio draudimo Lietuvos įstatymuose nėra. Gal ir teisinga, kad nėra, nes draudimai niekad nebuvo efektyvus vaistas nuo blogų minčių ar įpročių, greičiau priešingai – draudžiamas vaisius labiau vilioja.

Tačiau Lietuvoje egzistuoja nuostata, jog visuomenė turi teisę žinoti. Tiesa, šios taisyklės dažnai nepaisoma. Ja naudojasi tiktai savo nuodėmės po devyniais užraktais paslėpę turtingieji. Net ir rinkimų išvakarėse, kai, regis, rinkėjams žinoti išties reikia kuo daugiau, ši taisyklė netampa privaloma. Ši nuostata egzistuoja tik formaliai, tik Ritos Miliūtės laidose. Realusis gyvenimas Lietuvoje – visai kitoks, kur kas bjaurėsnis nei demokratiški mūsų įstatymai.

Ir vis dėlto norėčiau kukliai pasiteirauti: kaip gerbiamas R. Karbauskis šiandien vertina savo ankstesnius pareiškimus? Jeigu skeptiškumas dėl NATO, Lietuvos kariuomenės bei Lietuvos AE niekur neišgaravo, – argi mums, rinkėjams, protinga remti tokią jėgą? O jeigu priešiškuo nebeliko, privalėtų bent jau viešai paaiškinti, kas ir kaip jį kadaise suklaidino. Paaiškinti turėtų niekieno neverčiamas, neraginas.

Deja, kol kas viešojoje erdvėje, man regis, į šiuos ne itin malonius klausimus neatsakyta. Viliamasi, kad juos visi jau pamiršo? Gal ir pamiršo, nebeteikia didelės reikšmės, bet principingoje kompanijoje toks politiko elgesys turėtų būti trak-

Vėl perkame juodą katę juodame maiše

GINTARAS VISOCKAS

tuojamas kaip slapukavimas, nenuoširdumas. Tai byloja, kad partijos vadovas tikisi rinkėjams įpiršti juodą katę juodame maiše.

Beje, šį klausimą būtų galima pateikti ir pirmuosiuose LVŽS sąrašo dešimtukuose besipuikuojantiems garbiems kandidatams: jūs tikrai žinote, neabejojate, garantuojate, kad gerbiamas R. Karbauskis nuoširdžiai gailisi dėl savo paklydimų, kurie pastaruoju metu kvepėtų išdavyste?

Galiu tik pritarti Edvardui Čiuldei, internetiniame „Lietuvos ryte” keliančiam panašias abejones. Straipsnyje „Žalieji ar juodieji valstiečiai?” jis svarsto: „Ar nėra taip, jog nepalyginamai didesnį pavojų Lietuvos valstybei užtraukia pretenduojantis tapti tos valstybės vairininku žmogus, kuris prieštaravo šalies stojimui į NATO, pasisakė prieš išlaidų krašto gynybai didinimą, nekalbant jau apie tarsi mažiau dramatiškus, bet pakankamai kontroversiškus veiksmus, telkiant žmones prieš AE statybą Lietuvoje ar skalūninių dujų žvalgybą?”

Klausimas be atsakymų

Kokių dar svarbių klausimų turime? Knietėtų žinoti, kur dingio ponas Eligijus Masiulis? Tame pačiame „Lietuvos ryte” komentatorė Ernesta Apanavičiūtė-Šalčė tvirtina, kad „mūsų visuomenė nepratusi prie tokios gūdžios tylos apie dar visai neseniai kasdien kone visose žiniasklaidos priemonėse besimakalavusį, skaidriausio teisuolio tonu pamokslavusį ir neabejotinai kėdes į aukščiausius valstybės postus jau besimatavusį politiką”.

Kad teisinėje, demokratinėje valstybėje rinkėjai prieš svarbius rinkimus privalo žinoti, kur dingio ir ką dabar veikia rekordiškai didelio kyšio paėmimu kaltinamas politikas, – tai tiesa. Abejoju tik dėl teiginio: „mūsų visuomenė nepratusi...”.

Dar ir kaip pratusi. Jei būtų nepakanti, reikli, kaip mat priverstų liberalus paaiškinti, kur pasislėpę jų lyderis. Liberalai tiesiog bijotų potencialiems rinkėjams sakyti „nežinau”, nes būtų apmėtyti supuvusiais pomidorais bei kiaušiniais ir Seimo rinkimuose nelaimėtų nė vienos kėdės. Beje, liberalai kaip liberalai, o teisėsauga, prokuratūra negalėtų nieko paaiškinti? Nejaugi tuo ir baigėsi „amžiausias” skandalas? Dingo Masiulis, kaip dingio ponias iš Garliavos – ir tuo viskas pasibaigė?

Dauguma keblių klausimų Lietuvoje turi amžiną palydovą – nieko nesakančius, tuščiaavidurius paaiškinimus. Girtas vokietis savo jachta atsitrenkė į prie Būtingės terminalo prisišvartavusį tanklaivį. Tai nutiko rugpjūčio 6 dieną 3 valandą ryto. Bet tanklaivį Būtingės terminale taranavusios jachtos niekas nepastebėjo – nei mūsų kariuomenė su pasieniečiais, nei privati saugos tarnyba.

Taigi girtam vokiečiui dėkokime: jei ne tos jį saldziam miegui paguldžiusios 1,5 promilės alkoholio, net nežinotume, jog surengti diversiją ar teroro išpuolį prieš mūsų strateginį objektą – vieni juokai.

Viešojoje erdvėje pasirodė tik keletas pasiaiškinimų: kalta pasenusi stebėjimo įranga; moderniomis priemonėmis stebima vos 33 proc. Lietuvos valstybės sienos; „griežtesnių procedūrų nereikėjo taikyti, nes situacija nekėlė pavojaus”. Ir į kalėjimą

už visai valstybei pavojingą aplaidumą, deja, niekas iš pareigūnų nebus pasodintas.

Nuostabą kelia ir žinia, kad lenkiško kapitalo naftos susivienijimui, kuriam priklauso terminalas, leista pačiam samdyti privačią saugos bendrovę, nors, vadovaujantis sveiku protu, privati bendrovė neturėtų saugoti strateginių valstybės objektų.

Nerimo sukėlė ir BNS išplatintas interviu su 2015-aisiais įsteigto Nacionalinio kibernetinio saugumo direktoriumi Rimantu Černiausku, teigiančiu, jog „Lietuvos valstybės įmonėse pareigūnai randa užsienio valstybėms priklausančios šnipinėjimo programinės įrangos”. Vienintelė paguoda – tokios įrangos aptinkama mažai.

Akivaizdu, kad esame nepasiruošę rimtoms kibernetinėms atakoms. Saugomės paviršutiniškai, taikome tik apie ketvirtadalį kibernetinei saugai užtikrinti rekomenduojamų organizacinių priemonių, diskutuoti pradėdame tik tada, kai atsitinka nelaimė, neturime užtektinai aukščiausio rango specialistų.

Dar daugiau baimės atnešė paskutinioji LRT televizijos laida „Savaitė” (redaktorė Nemira Pumprickaitė), kurioje pateikiama Valstybės kontrolės išvada: „nepasiruošę nė vienai ekstremaliai situacijai”. Jei kiltų pavojinga epidemija, jei iš baltarusiškojo Astravo atkeliautų radioaktyvūs debesys, jei šalį užplūstų milijonai pabėgėlių, jei mūsų pašonėje nuolat rengiamos agresyvosios karinės Rusijos pratybos taptų staigiu įsiveržimu, – civiliai asmenys nežinotų nei kur bėgti, nei kur slėptis, nei kaip gintis.

Šių žinių autorius – Valstybės kontrolės auditorius Gediminas Sungaila, beje, suskaičiavęs, kiek Lietuvoje tvarkingai veikiančių slėptuvių. Remiantis duomenimis apie slėptuves, gyvename taikos ir ramybės oazėje, kurios niekas, niekada ir niekaip negali užpulti.

Tarsi pereinamasis kiemas...

Kas dar skaudina? Žurnalo „IQ” redaktorius Ovidijus Lukošius yra rašęs, jog galimybė Europos Sąjungos piliečiams be trukdžių keliauti po visą ES teritoriją nuo Lisabonos iki Talino, – absoliutus gėris.

Šį mitą sugriovė atvirai prorusiškas pažiūras demonstruojantys, Lietuvą agresyvumu kaltinantys vokiečiai Rainer Rothfuss ir Owe Schattauer. Drauge su 250 bendraminčių jie leidosi į vadinamąjį „Taikos žygį” – iš Vokietijos per Kaliningrado sritį, Lietuvą bei Latviją patraukė į kaimynines šalis puldinėjančią Rusijos sostinę. Šie vokiečiai labai remia Kremliaus valdovą.

Žinoma, mes, lietuviai, niekuo dėti – negalime uždrausti Vokietijos piliečiams koneveikti JAV bazes arba kliedėti, girdi, agresyvioji Lietuva trukdo Vokietijai bičiuliauti su Rusija. Tokių turime ir Lietuvoje.

Pikta, kad šie „taikos balandžiai” keliavo būtent per Lietuvą. Principinga valstybė neturėjo tokių nei įsileisti, nei praleisti. Tačiau esame supančioti ES piliečių teise laisvai judėti po ES ir, tuo pačiu, neišvengėme improvizuoto protesto mitingo netoli Šiaulių diskokuotų NATO valstybių karo lėktuvų, atliekančių vien oro policijos misiją.

Tikriausiai neturėčiau sureikšminti šio vokiško akibrokšto. Juk galimybė ES piliečiams nekludomai keliauti po visą Sąjungą – geras pasiekimas. Ir vis dėlto pasijutau tarsi gyvenčiau pereinamąjį kiemą primenančioje valstybėje. Kaimynas tau spjauna į veidą, o tu tegali tik nusišluostyti. Tokių spjūvių, atrodo, bus ir daugiau: Putinas puola išradingai, ciniškai.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284 Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Administracija –

skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Reklama –

Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Popiežiaus žinia jaunimui – tapti Dievo Gailestingumo apaštalais

RENATA ŽIŪKAITĖ

Neseniai išgyventos Pasaulio jaunimo dienos (PJD) Krokuvoje ne vieno jauno žmogaus širdyje paliko neišdildomą pėdsaką. Šiomis dienomis Šv. Dvasia dar stipriau įpūtė jaunuolių širdyse tikėjimo ugnį. Dažnas jaunas tikintis žmogus, galbūt nerandantis palaikymo savo šalies sekularioje aplinkoje, čia išgyveno buvimo su milijonais tokių kaip jis, iš visų pasaulio kontinentų, džiaugsmą. Jaunimą uždegė ir popiežiaus Pranciškaus išsakyti žodžiai palikti vegetuojantį patogų „sofos“ gyvenimą ir nebijoti rizikuoti su Kristumi, leistis dar nežinomais keliais. PJD Krokuvoje dalyvavo apie 1 400 lietuvių iš visų Lietuvos vyskupijų. Kalbiname Prienų parapijos jaunimo grupelės vadovę Pauliną Stravinskaitę.

– PJD Krokuvoje dalyvavai pirmą kartą. Ar šios PJD atliepė Tavo lūkesčius?
– Gal tikėjausi daugiau laiko praleisti su Dievu ir savimi, tačiau visas laikas praktiškai buvo skirtas grupei ir jos nariams. Gavau visai kitokios patirties kaip vadovė, reikėjo spręsti staiga iškylančias problemas.

Žinoma, kalbant apie PJD neįmanoma perteikti tų emocijų, kurios užplūsta pamačius susirinkusias minias, neįmanoma perteikti jausmo, kai du milijonai jaunuolių iš viso pasaulio kartu švenčia šv. Mišias, kai eini gatve, kuri pilna žmonių, ir matai besišypsančius veidus, kai nepažįstami žmonės iš skirtingų pasaulio kampelių mojuoja vieni kitiems, lyg būtų geri draugai, kai einant gatve „duodi penkis“ amerikiečiui, italui, ispanui, kanadiečiui ir dar begalei kitų tautybių atstovų, kai pamatai plevėsuojančią trispalvę ir iš visų plaučių šauki Lie-tu-va, kai šiaip ne taip išgrūdį į tramvajų ir jame praleidi pusantros valandos, nelabai turėdamas kuo kvėpuoti, už ko laikytis ir į ką atsiremti, bet girdi žmonių juoką ir dainas, kai turi nueiti daugybę kilometrų, kad galėtum miegoti kažkur pievoje po atviru dangumi... Neįmanoma to apsaityti, tai reikia išgyventi.

– Jūsų kelionė truko beveik dvi savaites, ir pradžioje jūs dalyvavote vyskupijų dienų programoje. Ką patyrėte per šį laiką?

– Pirmąją savaitę mes praleidome Węgorzewo mieste (lietuviškai šio miesto pavadinimas reiškia „ungurys“). Čia mus pasitiko parapijos klebonas, vikarai bei savanoriai. Mus visus užregistravo ir apgyvendino. Visi gyvenome šeimose, kurios mumis rūpinosi ir mus mylėjo, į savo namus išleido kaip savo šeimos narius, čia buvome aprūpinti ne tik pastoge, bet ir visais kitais patogumais bei socialiai pavalgydinti; toks šeimų svetingumas dar ilgai išliks kiekvieno iš mūsų atmintyje. Tačiau ne tik šeimos čia mumis rūpinosi, bet ir savanoriai, kurie neleido mums nuobodžiauti ir pasirūpino intensyvia programa. Kiekvieną dieną kartu šventėme šv. Mišias, kurios vyko dviem kalbomis – lietuvių ir lenkų. Taip pat žaidėme įvairius žaidimus, susipažinome su lenkų papro-

Paulina Stravinskaitė. Asmeninio albumo nuotrauka

čiais ir tradiciniais šokiais, turėjome galimybės plaukioti ežere jachtomis, apsilankėme muziejuje, susipažinome su miestu žaidimo pagalba, dalyvavome susitaikymo pamaldose, vieną dieną keliavome į vyskupijos centrą, Elko miestą, kur buvo susirinkę piligrimai iš visos vyskupijos. Vieną dieną praleidome su šeimomis, kurios mus priėmė. Paskutinįją dieną visi kartu ėjome kryžiaus kelią ir ruošėmės išvykimui į Krokuvą. Pirmoji kelionės dalis leido geriau pažinti vieniems kitus, praleisti daug laiko kartu, pažinti lenkų jaunimą ir lenkų kultūrą.

– Pilgriminės kelionės suteikia ne tik malonių įspūdžių, bet dažnai leidžia patirti ir išbandymų. Ar teko patirti sunkumų šiose PJD?

– Jei pirmoji kelionės dalis buvo gana rami, be didesnių nuotykių ir sunkumų, tai antroji dalis, kurią praleidome Krokuvoje, buvo kupina nuotykių ir iššūkių, reikalavo tiek fizinės, tiek dvasinės ištvermės. Čia galėjome išgyventi tikrąją pilgrimmystę. Į Krokuvą atvykome traukiniu iš Elko apie pirmą valandą nakties. Tuomet turėjome nusigauti iki mokyklos, kurioje mus turėjo apgyvendinti. Mūsų kelionė neužtruko labai ilgai, bet mokykloje atsidūrėme tik apie penktą valandą rytą. Čia jau nepatekome į mūsų laukiančias šeimas, gavome lopinėlių grindų, kurios savaitę turėjo mums atstoti namus. Taigi numigę keletą valandų leidomės į nuotykius Krokuvoje. Pirmąją dieną visi lietuviai, atvykę iš Vilkaviškio vyskupijos, kartu vyko į Blonia parką, į Jaunimo dienų atidarymą ir į pirmąsias bendras šv. Mišias. Po šių šv. Mišių laukė pirma savarankiška kelionė Krokuvoje, kurios tikslas buvo rasti vietą, kur galėtume pavalgyti, bei grįžti į mokyklą, kurioje gy-

venome. Grįžimas buvo pirmasis didelis nuotykis mūsų kelionėje, kai turėjome veikti kaip komanda, kai reikėjo atsižvelgti ne vien į savo, bet ir į šalia esančių poreikius. Kai grįžome į mokyklą, supratome, kad mums labai gerai pasisekė įveikti visas kliūtis, mes net nepasiklydome.

– Kokias Dievo malones patyrėte Krokuvoje?
– Antrąją dieną Krokuvoje mes sutikome visus lietuvius, atvykusius į PJD. Per visą savo kelionę turėjome tris tokius susitikimus – katechezes, ir šie susitikimai buvo didelė dalis to, dėl ko buvo verta atvykti į Krokuvą. Katechezių metu kalbėjo vyskupai, kurie taip pat atvyko į Krokuvą pabūti su jaunimu iš viso pasaulio. Vyskupai dalijosi savo patirtimi ir išmintimi, kvietė ir mus nebijoti ir sekti tuo keliu, kuriuo sekti esame kviečiami kiekvienas asmeniškai. Po šių katechezių kasdien turėjom galimybę vis kitaip susitikti su jaunimu iš viso pasaulio. Antrąją dieną vyko jaunimo festivalis, kai jaunimas iš viso pasaulio rodė savo talentus. Grįžtant „namo“ mūsų laukė dar vienas didelis nuotykis, kai sausakimšame tramvajuje praleidome pusantros valandos, didžiąją laiko dalį tramvajus net nejudėjo, nes buvome patekę į tramvajų spūstį. Kitos dienos popietę keliavome į susitikimą su Popiežiumi ir jį matėme iš visai arti, matėme, kaip jis mums mojavė, klausėmės jo žodžių. Penktadienio vakaras buvo skirtas Kryžiaus keliui, kuriame taip pat dalyvavo popiežius Pranciškus. Šeštadienį visi keliavome į Campus Misericordiae (Gailestingumo parką), kur susirinko visi Pasaulio jaunimo dienų dalyviai. Čia vyko maldos vigilija su Popiežiumi, klausėmės jaunuolių liudijimų. Šį vakarą mūsų laukė dar vienas didelis iššūkis – nakvynė po atviru dangumi. Puikiai visi pailsėjo su nekantrumu laukėme šv. Mišių, kurias aukėjo popiežius Pranciškus. Šios šv. Mišios ir buvo visų dviejų savaitų kelionės kulminacija, tas momentas, dėl kurio verta keliauti, patirti smagių ir nelabai smagių nuotykių, pavargti, bet būti ten ir švęsti su jaunimu iš viso pasaulio. Jausti tą didžiąją jėgą, kuri yra susirinkusi į vieną vietą tam, kad liudytų Jėzų – tikrą, gyvą, mylintį ir visada šalia esantį.

– Sekmadienio Mišių pabaigoje popiežius Pranciškus visų žemynų jaunimo atstovams įteikė vilties žibintus, simbolizuojančius Kristų, pasaulio Šviesą, kurią jaunimas siunčiamas nešti į visą pasaulį, kad būtų jo gailestingumo mokiniai ir liudytojai. Ar po šių PJD nepajutai savyje troškimo tapti Dievo gailestingumo apaštale jaunimui, dar nepažįstančiam Kristaus?

– Taip, tikrai po šių PJD dar labiau sustiprėjo troškimas skleisti Dievo meilę jaunimui, kuris gyvena pasimetime. Gal dar sunku atrasti būdų, kaip tą jaunimą patraukti. Savo, Prienų, parapijoje aš savanoriauju „Caritas“ su mažesniais vaikais ir dažnai pagalvodavau, kad per savaitės stovyklą tie vaikai patiria daugiau gėrio nei per visus metus. Tikrai yra labai didelis noras, tad belieka melstis į Šv. Dvasią, kad parodytų kelius.

Piligrimai iš viso pasaulio lengvai randa bendrą kalbą.

Pirmoji kelionės dalis leido geriau pažinti vieniems kitus.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Kun. Aurelijus Gricius atnašavo kasdienės šv. Mišias.

Mecosopranas Gilija Norkūnaitė ir tenoras Antanas Meilus pristatė operos arijų koncertą. Monikos Vygantaitės-Sabalienės nuotr.

Ateitininkai sendraugiai poilsio ir studijavo pranciškonų sodyboje

Atkelta iš 1 psl.

Savaitė prasidėjo ateitininkų himnu

Poilsio ir studijų savaitė prasidėjo iškilmingai sugiedotu ateitininkų himnu. Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos pirmininkas dr. Tomas Girnius susirinkusiuosius supažindino su savo dėdės, filosofo Juozo Girniaus, veikla. Šis pristatymas įkvėpė renginio dalyvius visos savaitės veiklai, kurioje buvo su kaupu filosofinių diskusijų, mokymosi ir dvasinio augimo. Po pranešimo ir filosofinio akcento dalyviai galėjo atsipalaiduoti ir pasiklausyti jaunų atlikėjų – Jono Kublicko ir DoYeon Kim dueto.

Duete, pasivadinusiu „DoJo“, klasikinę gitarą groja New England Conservatory studijuojantis lietuvis Jonas Kublickas bei Pietų Korėjos tradiciniu instrumentu *gayageum* grojanti korėjietė DoYeon Kim. Duetas, susipažinęs konservatorijoje, sėkmingai keliauja po pasaulį, pristatydamas unikalių muzikinį derinį. Aranžuoti klasikiniai kūriniai, tango ir lietuvių liaudies dainos suskambo visiškai nauju rakursu. Šios muzikinės spalvos pritraukė vietinių žmonių dėmesį ir neabejotinai pradžiugino tiek miestelio, tiek savaitės dalyvių bendruomenę.

Šv. Mišios – lietuviškai

Antroji diena, sekmadienis, buvo papuoštas iškilmingų šv. Mišių lietuvių kalba, kuriose skambėjo liturginė muzika. Renginio organizatorė Monika Vygantaitė-Sabalienė sakė: „Simonos ir Dorsey Minns liturginė muzika paveikė dalyvius – palietė emocijas, davė progą susimąstyti, džiaugsmui, Viešpaties garbinimo ir bendrystės jausmams. Choro repeticijos davė progą norintiems dalyviams aktyviau pasireikšti programoje. Kaip gera matyti, kad Simona naudoja savo talentus Dievo šlovinimui.

Dorsey atvirumas bei lietuvių kultūros įvertinimas ir priėmimas džiugino ne vieną. Dorsey visus savaitės dalyvius nustebino lietuviškai pramoktu skaityti trečiadienio skaitiniu. Dėkojame Dorsey, kad atsivėrė mums, sto-

Šv. Mišių metu skambėjo liturginė, kanklių ir trombono muzika, vadovaujama Simonos (kanklės) ir Dorsey (trombonas) Minns. Pauliaus Sabalio nuotr.

vyklai ir mūsų kultūrai. Abiejų Simonos ir Dorsey draugiškumas, lankstumas, nuoširdumas ir, žinoma, jų talentai paliko mums didelį įspūdį. Savaitė nebūtų tokia be jų”.

Paskaitos – ir apie bažnyčią, ir apie evoliuciją

Sekmadienio popietę, po šv. Mišių, dalyviai rinkosi į ypatingą paskaitą su kunigu pranciškonu Jonu Bacevičiumi OFM. Paskaitos tema: „Ko moko bažnyčia?”. Tėvas J. Bacevičius kalbėjo apie katalikybės pagrindus, išpažinties svarbą, pasiruošimą išpažinėčiai ir jos esminę svarbą gyvenime.

Vakare dr. Tomas Girnius pristatė pranešimą „Kas yra ateitininkas?”

Paskaita sukėlė diskusijas apie tai, kuo skiriasi ateitininkai šiaurės ir anapus Atlanto, kiek panašūs ir kiek skirtingi vieni nuo kitų yra ateitininkai, kaip metams bėgant keičiasi ateitininkai. Šie ir panašūs klausimai diskusijos dalyvius nukėlė į apmąstymus ir argumentuotus svarstymus apie ateitininkijos dabartį ir ateitį.

Savaitės dalyvė Marija Remienė sakė: „Laiminga lietuviška išeivija, turėdama ateitininkų sąjūdį, kuris, atsikūręs Amerikoje, per 60 metų net ne savame krašte įrodė savo vertę įvairiųjų reikšmingumu. Ne tik religiniu lietuviškos visuomenės auklėjimu, bet ir padėdamas lietuvių tautai kovoti už savo nepriklausomybę, ugdyti joje kultūrinės jėgas, dorai ir lietuviškai auklėti

Jonas Kublickas ir DoYeon Kim („DoJo” duetas) susirinkusiuosius nustebino klasikinės gitaros ir tradicinio korėjietiško instrumento *gayageum* skambinamais kūriniais. Gary Lowell nuotr.

jaunimą ir tuo pačiu stiprinti iškovotą Lietuvos valstybės nepriklausomybę.”

Šiais metais organizatoriai dalyvius nustebino netikėta Aldonos Rygelės paskaita apie lietuvių tautinius kostiumus išeivijoje ir jų archyvavimą. Gerb. Aldona pristatė Lietuvių Fondo remiamą projektą, kuriame renkamos išeivijoje austų tautinių kostiumų nuotraukos. Šiuo metu Aldona yra nufotografavusi apie 300 kostiumų ir savo archyvuose turi apie 15 000 nuotraukų!

Dar viena paskaita pakvietė dalyvius ir vietinius žmones sužinoti apie Kennebunk miestelio istoriją, paplūdimį ir pastatus. Istorikas Stephen P. Spofford pasakojimą iliustravo istorinėmis miestelio nuotraukomis.

Neapsieita ir be diskusijų bei paskaitų apie evoliucijos teorijos ir religijos santykį. Antradienio paskaitą „Kaip karveliai per laikus pasidarė pranašais ir poetais” pristatė Sigitas Bobelis. Paskaitos metu dalyviai galėjo išgirsti nemažai naudingų nuorodų į literatūrą, kalbančią apie evoliuciją ir evoliucijos teorijos kūrėją Charles Darwin. Buvo įdomu klausytis S. Bobelio įžvalgų ir pamąstymų tema, kaip pasaulietis gali sujungti šias abi teorijas ir analitiškai jas vertinti.

Savaitės viduryje – tradicinis koncertas

Tradiciskai, kaip ir kiekvienais metais, savaitės viduryje buvo nuspalvintas jaunųjų pianistų, Kristupo Staknio ir Dariaus Schubert, skambinimo. Abu muzikantai pristatė muzikaliai, jautriai ir virtuosiškai atliktas programas. Vakaro metu nuskambėjo Claude Debussy, Sergei Rachmaninoff, Wolfgang Amadeus Mozart ir kitų žymių kompozitorių kūriniai. Buvo nepaprastai smagu išgirsti originalią Kristupo kompoziciją! Modernus ir džiazas prieskoniais kvepiantis kūrinys įnešė į koncertą netikėtų spalvų ir akcentų. Tikimės daugiau išgirsti ir ateityje!

Pokalbiai apie katalikybę ir Lietuvių Bendruomenę

Aistringai kun. Jono Bacevičiaus paskaitos metu, sekmadienį, užsiplieskusios diskusijos apie katalikybę buvo pratęstos antroje šios savaitės dalyje savaitės viduryje. Tėvas J. Bacevičius toliau gilinosi į išpažinties reikšmę, dalijosi savo, kunigo, patirtimis duodant išrišimą ir mielai atsaki-

nėjo į paskaitos dalyvių klausimus. Ši paskaita parodė, kaip svarbu ir reikalinga kalbėtis apie katalikybę. Klausimai, pastebėjimai ir mintys plaukte plaukė, o tėvas Jonas mielai ir išminčiai atsakinėjo. Kokia vis dėlto garbė ir džiaugsmas semtis išminties ir žinių iš tėvo J. Bacevičiaus!

Tėvo Jono Bacevičiaus pradėtos diskusijos buvo pratęstos Algimanto Gečio paskaita apie atkurtos Lietuvos Nepriklausomybės poveikį Lietuvių Bendruomenei ir santykiams su Lietuva. A. Gečys dalijosi savo darbo Lietuvių Bendruomenėje patirtimi ir išvalgomis.

Žiūrėjo filmus ir sužinojo apie sveikatą

Ketvirtadienis – tai filmų diena! Visos dienos programa buvo skirta filmų ir video medžiagos žiūrėjimui. Turėjome galimybės pasižiūrėti filmuotą video medžiagą iš Šokių šventės Baltimorėje bei lietuviškų dainų koncertų. Vakare buvo rodomas filmas „Original Image of Divine Mercy“, pristatytas su specialiu filmo prodiuserio arkivyskupo Gintaro Grušo sveikinimu savaitės dalyviams! Filmas taip pat buvo atviras miestelio bendruomenei ir miesto svečiams.

Paskutinė savaitės diena įgijo medicinos atspalvio. Kardiologė dr. Dalia Giedrimienė, sveikatos ir University of St. Joseph Hartford, Connecticut, gamtos mokslų fakulteto dėstytoja pristatė paskaitą „Kaip sustiprinti širdį, kad ji ilgiau būtų jauna?“ Ši paskaita pasirodė itin praktiška ir naudinga, nes visi savaitės dalyviai turėjo galimybės ne tik daugiau sužinoti apie širdies sveikatos palaikymą, teisingus gyvenimo įpročius ir vaistus, tačiau net gauti sau sveikatos patarimų.

Dr. Tomas Girnius pristatė pranešimą „Kas yra ateitininkas?“

Savaitė baigta arijų koncertu ir vaisėmis

Savaitės uždarymas suskambėjo aukštomis gaidomis! Mecosopranas Gilija Norkūnaitė ir tenoras Antanas Meilus pateikė operos arijų koncertą, pajvairintą aranžuotomis lietuvių liaudies dainomis, estradinėmis dainomis ir net muzikinio teatro kūriniais. Po koncerto visi galėjo pasivaishinti gardžiomis vaisėmis.

Pranciškonų sodybos virtuvės šeimininkė Aldona visada džiugina atvykusiųjų širdis, skrandžius ir akis. Dailiai ir skrupulingai išpuoštas lietuviškas maistas – tai savaitės kasdienybė. Savaitės dalyviai kasdien turėjo galimybės lepintis vis kitu lietuvišku tradiciniu patiekalu, sriubomis, gausybe šviežių daržovių ir vaisių. Tradiciškai vieną kartą per savaitę svečiai mėgavosi jūros vėžių – omarų vakariene.

Pirmą kartą į ateitininkų studijų ir poilsio savaitę atvykusi Marija Remienė dalijosi išpūdžiais: „Esu dėkinga savo sesutei Margaritai, kurios pa-

tarimą priėmiau praleisti atostogas kitaip. Pirmą kartą esu ateitininkų sendraugių studijų ir poilsio savaitėje Kennebunkporte, Maino valstijoje. Esu ne tik patenkinta čia atvykusi, bet ir dvasiškai bei fiziškai praturtinta, sustiprinta po sunkios stuburo operacijos.

Esu nuoširdžiai dėkinga šios studijų savaitės organizatoriams Monikai Vygantaitei-Sabalinei ir jos vyrui Pauliui Sabaliui, kurie tėviškai rūpinosi stovyklos pasisekimu, ypač programomis ir renginiais. Esu dėkinga Eligijui Sužiedėliui ir kapelionui tėvui Aurelijui Griciui OFM, stiprinusiems mus dvasiškai. Simonos ir Dorsey Minns liturginės muzikos palyda šv. Mišiose nukel-davo mus į aukšty-

bes. Savaitės vadovai – antros kartos ateitininkai, atžalos. Viskas vyko gražia lietuvių kalba.”

Ateitininkų sendraugių studijų ir poilsio savaitės Kennebunke rengėjai džiaugėsi: „Didelė padėka priklauso Šv. Antano vienuolyno vadovybei, kurios pranciškoniskasis svetingumas ir parama sudarė galimybę čia ne tik pailsėti ir pasidžiaugti vasarvietės ir aplinkinių nuostabia gamta, bet ir pasiklausyti įdomių pokalbių svarbiomis temomis, pagvildinti jas jaukiame bendraminčių būryje, pasigėrėti profesionalios muzikos atlikėjais bei dar tebeskinančiais pirmuosius muzikos žiedus jaunaisiais muzikos talentais; dėka savaitės kapeliono kunigo Aurelijaus Griciaus OFM, galėjome pasistiprinti kasdienių šv. Mišių dvasine atgaiva.”

Tikimės, kad kiekvienais metais sulauksime vis daugiau naujų dalyvių, kurie, ieškodami dvasinės ar fizinės atgaivos, suras ją pranciškonų vienuolyno vasarvietėje pagal ateitininkų ideologiją ir tradicijas.

Dailiai ir skrupulingai išpuoštas lietuviškas maistas – tai savaitės kasdienybė.

Putnamo piknikui šiemet 70 metų!

Tradiciškai nuo 1946 metų liepos ketvirtąją savaitgalį Švč. Merge-lės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyne Putnam, Connecticut valstijoje, organizuojamas lietuvių susiartinimo piknikas. Šiemet, liepos 24-ąją, jau 70-ąją kartą rinkosi Amerikos lietuviai iš įvairių valstijų pabendrauti, paskanauti lietuviškų gardumynų, pažiūrėti „Neringos“ stovyklos parengtos vaikų programos.

Šventė prasidėjo šv. Mišiomis, buvo pagerbti iškeliavusieji į amžinybę. Šv. Mišias atnašavo iš Šv. Antano vienuolyno, Kennebunk, Maine valstijoje, atvykęs kunigas Mažesniųjų brolių ordino pranciškonas Aurelijus Gricius OFM (Order of Friars Minor) ir kunigas salezietis Izidorius Sadauskas.

Šiltą vasaros dieną susirinkusieji vėsinosi ledais, gira, ragavo dešras su raugintais kopūstais, karkas su žirniais, keptą vištą bei kugelį. Rožių sodelyje vykusioje mugėje buvo galima

Šventinę programą pristatė Neringos stovyklos vaikai.

Irenos Nakienės-Valys nuotraukos

išsigyti rankdarbių, gintaro dirbinių, lietuviškų produktų.

Raudondvario salėje pikniko dalyviai galėjo pažiūrėti filmą apie Neringos stovyklą „Istorinis žvilgsnis į sėlių misiją Neringoje“. Amerikos lie-

tuvių kultūros archyvo (ALKA) muziejuje buvo galima apžiūrėti eksponatus, išsigyti knygų. Susirinkusieji galėjo pasivaikščioti prie kunigo Stasio Ylos statytos Mindaugo pilaitės ir apžiūrėti ją iš vidaus.

Šventės dalyviai labiausiai laukė Neringos stovyklautojų pasirodymo. Vaikai pristatė naują programą, skirtą Gailestingumo jubiliejiniais metams tema „Kaimo diena”.

„Draugo” info

Piknike susitiko kelių kartų lietuviai.

Šventėje buvo pagerbtos vienuolijos seserys.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Majos kampelis

Californijos lietuvių skautų vasaros stovykla **RAMBYNAS 50**

Rambyno stovykloje ir skautai iš Čikagos: brolis Ričardas Chiapetta, sesė Maja Chiapetta, Rasa Kerelytė ir brolis Albertas Kerelis.

G.VALT. MAJA CHIAPETTA

Esu dalyvavusi daugelyje skautų stovyklų, bet dar niekad nebuvo stovyklavusi Californijos lietuvių skautų Rambyno stovykloje. Taigi šiais metais nutariau nuskristi į Californiją ir pamatyti viską savo akimis. Visai nežinojau, ko tikėtis, nes neturėjau ten pažįstamų.

gerbiame vėliavas, kitose stovyklose mes tik saliutuojame, o Rambyne visi pasisuka link vėliavų.

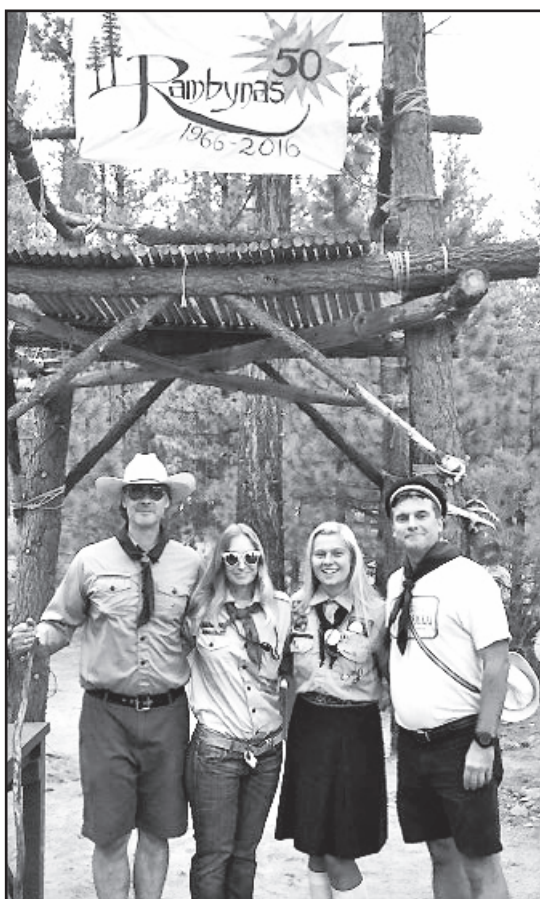
Rambyne kasdien yra naujas komendantas, kuris vadinamas „dienos komendantu“; ir yra jaunesnis skautas, kuris gali išmokyti būti komendantu. Aš manau, kad tai labai įdomu, nes Rake yra vienas komendantas visai savaitėi. Nors beveik visas Rambyne skiriasi

Tuo pat nuvykusi pastebėjau, kad Rambyno stovykla labai skiriasi nuo kitų skautų stovyklų. Rambynas yra dykumoje ant kalno, o aš nebuvo pratusi stovyklauti tokia aukštyje, ir dar ten, kur yra taip sausa.

Šiais metais Rambyno stovykloje pritrūko vandens. Nors tai skamba nekaip, bet buvo gana įdomu, – kad galėtum išsimaudyti, reikėjo važiuoti į išvykas. Vyresnės skautės buvo laimingos, nes sesė Aušra leido mums maudytis jos vasarvietėje. Taip pat labai ačiū BSA (Boys Scouts of America) stovyklai, kad visiems skautams leido naudotis dušais, kur buvo net karšto vandens! Rambynas buvo kupinas naujų įspūdžių.

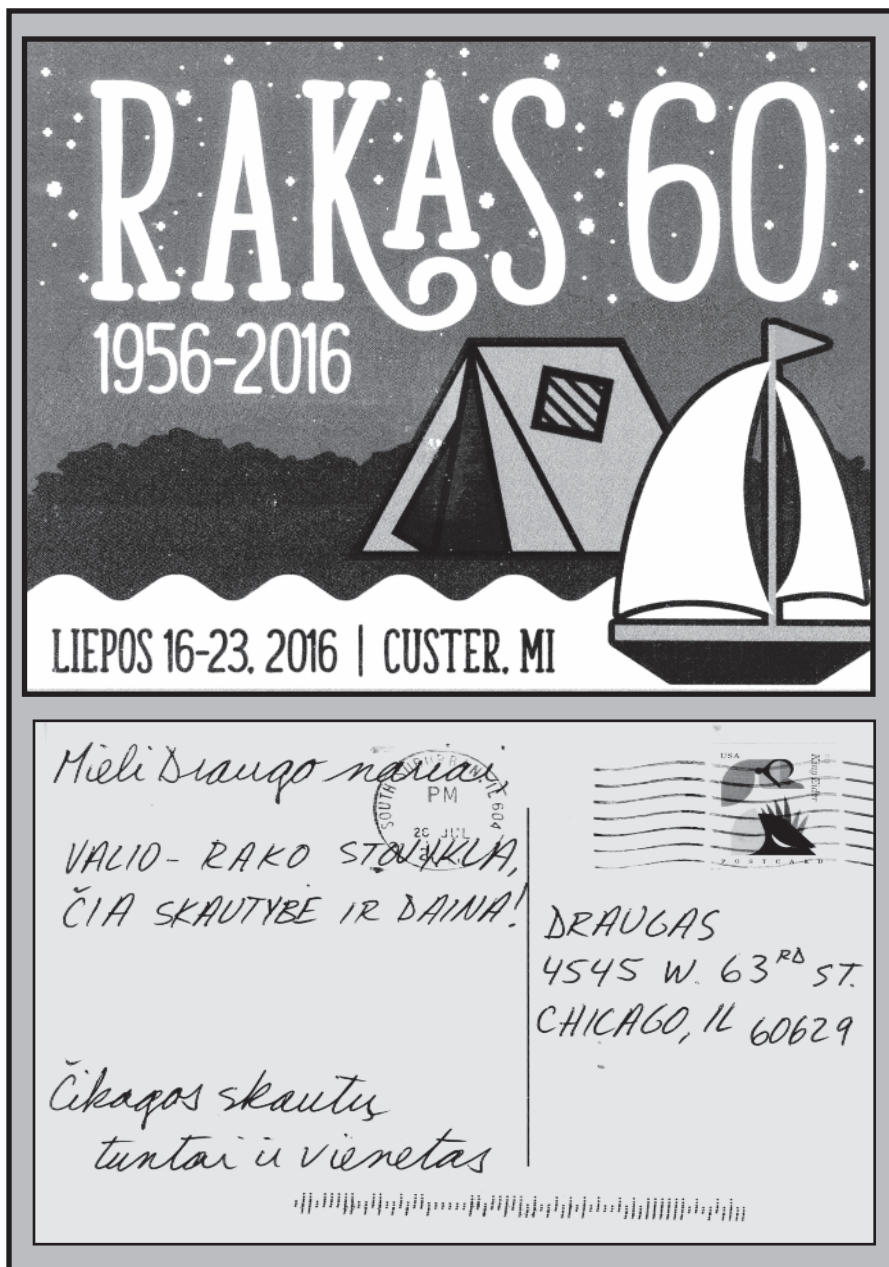
Rambyne aš ėjau į savo pirmą žygį! Pritsai, vyr. skautės ir vyčiai išsklavo kartu, nakvojome stovyklavietėje. Nors virtuvės laiku nepasiekė maistas ir kažkur pakeliui užstrigo mūsų brezentai, o nužygiavus į paskirtą vietą, pradėjo lyti, bet iškyla su draugais buvo labai smagi.

Daug kas Rambyno stovykloje yra kitaip negu kitose stovyklose. Pavyzdžiui, Rake vėliavos nuleidžiamos kasdien, o Rambyne yra tik vienas pakėlimas ir nuleidimas. Ir dar – kai

Sesė Maja (antra iš d.) kartu su artimaisiais.

nuo kitų stovyklų, man buvo labai smagu. Rambyne stovyklavau dvi savaites, išmokau naujų dainų, pamaciau, kaip veikia dar viena stovykla, ir dabar turiu dar daugiau naujų gerų draugų. Sunku bus laukti 2018 m. Tautinės stovyklos Rake, kad juos visus pamatyčiau!

Auka Rako stovyklai

Fil. Rimo Griškėlio gimtadienio proga draugai Rako stovyklai
paaukojo 1 250 dol.

Br. Rimui linkime nuostabių metų, o visiems dėkojame už aukas!

Aukotojai: fil. Danguolė ir fil. Pijus Bielskai, fil. Roma ir fil. Gediminas Bielskai, fil. Laima ir David Braune, Vida ir Antanas Gilvydžiai, fil. Algis ir fil. dr. Teresė Kazlauskai, fil. Rita Kisieliene, Vincas Lukas, Bernard Mikrut, Regina ir Edvardas Mostestai, fil. Janina ir fil. Jonas Naliai, fil. Janina Ruibis Todd, Regina Skirius, fil. Yolanda ir fil. Algis Zaprackai, fil. dr. Žibutė Zaprackas.

Rako administracija

Maja Chiapetta (pirma iš d.) su jūrų skautėmis: Kristina Mattienė, Virga Rimeikienė ir Rita Dičiūtė-Tumienė.

VARDAN TOS LIETUVOS

Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje (LŠSI)

Sąskrydžio dalyviai.

Artūro Jarulio ir Irenos Šalaviejiienės nuotraukos

Smiginio mėtymo konkurso nugalėtojai: Vilma Jarulienė, Deimantas Gylis, Irena Šalaviejiėnė.

Šaulių sąskrydis Putname

1991 m. liepos 31-osios naktį Medininkų pasienio kontrolės poste buvo šaltakraujiškai nužudyti septyni savo pareigas ėję Lietuvos pareigūnai Vidaus reikalų ministerijos Policijos departamento greitojo reagavimo rinktinės „Aras“ policininkai Mindaugas Balavakas ir Algimantas Juozakas, Policijos departamento Kelių policijos valdybos policininkai Juozas Janonis ir Algirdas Kazlauskas, Muitinės departamento Vilniaus muitinės inspektoriai Antanas Musteikis ir Stanislovas Orlavičius. Muitininkas Ričardas Rabavičius nuo šautinių žaizdų galvoje mirė ligoninėje rugpjūčio 2 dieną. Vienintelio sunkiai sužeisto muitinės pareigūno Tomo Šerno gyvybę medikams pavyko išgelbėti.

Kaip tik liepos 31-osios dieną Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje (LŠSI) Jūrų šaulių kuopos „Baltija“ iniciatyva buvo surengtas sąskrydis, kuriame pagerbti prieš 25-erius metus žuvę pa-

reigūnai. Buvo numatyta ir sportinė programa: 5 km žygis, smiginio, krepšinio baudų ir pupų mėtymo konkursai, viktorina „Ar pažįsti Lietuvą“, maudynės nuostabiame Thunderbird ežere.

Susirinkus kviestiems dalyviams, sąskrydį atidarė Jūrų šaulių kuopos „Baltija“ vadas Rimantas Šalaviejus. Susibūrimo vietoje plevėsavo Tautinė vėliava, stovėjo stendas su žuvusiųjų pavardėmis, gėlės ir uždegta žvakutė. Pažymėta istorinė data, tylos minute pagerbti žuvusieji, sugiedotas Lietuvos himnas, sukalbėta Šaulio malda. Pui-kiai nusiteikę visi patraukė į trasą. O ji – ne iš lengvųjų. Vietovė kalvota. Indian Hills Drive įveikė visi šauliai. LŠSI vadas Julius Rūtenis Butkus, nepaisant savo garbaus amžiaus, taip pat sėkmingai pasiekė tikslą. Sušilę šauliai ilgokai gaivinosi ežero bangose.

Po žygio vyko konkursai. Patirta daug gerų emocijų. O vakarėjant prie

Po krepšinio baudų mėtymo. Nugalėtojas – Vidmantas Stankus.

laužo vyko viktorina. Tai buvo gera proga pasitikrinti žinias, prisiminti istoriją, geografiją... Nuostabus oras, gera nuotaika šaulius lydėjo visą dieną.

Puiku, kad sąskrydyje dalyvavo atstovai iš visų kuopų. Kaip LŠSI Statute rašoma, šauliai turi būti draugiški, drausmingi, mandagūs, turi su-

gyventi tarpusavyje... Taigi visi, broliškai apsikabinę, pasižadėjome draugiškai žingsniuoti koja kojon, didžiuotis ir visur, ir visada pateisinti garbingą šaulio vardą. Tikimės, kad tai taps tradicija ir kasmet sugūžėsime į šį nuostabų gamtos kampelį.

LŠSI CV info

Savanoriškas darbas ALKOJE

DR. MIRGA GIRNIUVIENĖ

2016 m. karštą liepos dieną keturi savanoriai nepabūgo atvykti į ALKĄ dirbti juodo darbo bibliotekoje – nešti šimtus nesukataloguotų knygų laiptais aukšty-n į biblioteką ir jau sukataloguotas knygas dėti į lentynas pagal UDK ir autorinį ženklą.

Tai buvo Algirdas ir Dana Alksniniai su dukra Rūta Reventiene ir anūke Jūrate Reventaite. Alksniniai ne pirmą kartą dirba ALKOJE – jie čia talkininkauja jau keletą dešimtmečių. Dukrai su anūke atvykus iš Virginia valstijos, jie ir jas įtraukė į darbą.

Jūratė džiaugėsi proga atlikti savanorišką darbą, nes ji yra lietuvė skautė ir turi atidirbti tam tikrą skaičių valandų savanoriško darbo. Be to, ji myli knygas. Iš ALKOS pasiskolino keletą knygų, kurias žadėjo beatostogaudama perskaityti ir gražinti prieš išvykstant namo.

Tuo pačiu metu bibliotekoje dirbo ir kitas savanoris – Lietuvių katalikų mokslo akademijos (LKMA) narys Paul Rizauckas. Naudodamas Lietuvos nacionalinės bibliotekos sistemą LIBIS, jis kūrė turimų knygų įrašus.

Paul daug metų bibliotekose dirbo informatiku ir gerai pažįsta įvairias bibliotekų sistemas bei

duomenų bazes. Jis kas savaite paskiria visą dieną savanoriškam darbui ALKOJE. Be to, jis yra sukūręs sistemą, kurią naudoja nuotoliniu būdu patikrinti įrašų kokybę. Tuo būdu jis gali savanoriauti ir būdamas namie.

Anot Paul, katalogavimas yra puikus būdas atsipalaiduoti ramioje bibliotekos aplinkoje. Be to, tai proga atlikti reikšmingą darbą tausojant lietuvišką paveldą JAV.

ALKOS biblioteka dukart per metus taip pat sulaukia savanoriškos talkos iš Vėjūnės Svatelytės. Rudenį ir pavasarį ji atvažiuoja iš Baltimorės ir, apsigyvenusi Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos vienuolyne, visą savaitę pašvenčia katalogavimo darbui ALKOJE. Ji yra profesionali bibliotekininkė ir katalogavimo darbas jai yra arti širdies. Dėka savanorių darbo jau sukataloguotos beveik 25 000 knygų.

Daug laiko ALKOS bibliotekai yra pašventusi Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos vienuolė seselė Ignė. Jos dėka ir iniciatyva buvo sutvarkytos atliekamos knygos. Jos yra skelbiamos internete ad-

Jūratė Reventaitė, JAV LKMA pirm. Mirga Girniuvienė, Algirdas Alksninis ir Rūta Reventienė.

D. Alksninienės nuotr.

resu: http://www.lkma.org/alka_biblioteka.htm

Rugpjūtį į Klaipėdą, Palangą, Kauną, Vilnių, Alytų, Biržus, Panevėžį ir Uteną buvo išsiųsta 30 dėžių atliekamų knygų. Ji taip pat rūpinasi, kad sukataloguotos knygos būtų bematant padėtos į lentynas pagal UDK ir autorinį ženklą.

ALKOS bibliotekoje yra dirbė ir broliai Auris ir Indrius Kveragos.

ALKOS vadovybė džiaugiasi turėdama tokius nuoširdžius talkininkus ir kviečia visus lietuvius truputį laiko pašvęsti savanoriškam darbui tausojant lietuvišką paveldą. Jei kas tuo domisi, prašome parašyti Mirgai Girniuvienei adresu mgirnias@lkma.org. Kviečiame visus apsilankyti ALKOJE Putname, Connecticuto valstijoje, arba bent susipažinti su ja virtualioje erdvėje: www.lkma.org.

Žurnalistė Monika Juodeškaitė

OLIMPINĖ PANORAMA

Lietuvos krepšininkai pralaimėjo australams ir baigė savo olimpinį pasirodymą.

Vytauto Dranginio nuotr.

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvos krepšininkus ir toliau lydėjo nesėkmės. Antrą kartą iš eilės Lietuvos rinktinė pralaimėjo B grupės varžybose ir su nusivylimu užbaigė atrankos etapą. Lietuva rezultatu 81:90 nusileido Kroatijos komandai. Rungtynių pradžioje lietuviai dominavo, pirmąjį kėlinį jie laimėjo rezultatu 21:11. Tačiau trečiasis kėlinys mūsiškiams tapo košmaru, jį aikštelėje su savo tolimais metimais surengė Bojan Bogdanovič. Ketvirtajame kėlinyje lietuviai vijosi varžovus taikliai atakų ir triuškių dėka, tačiau persverti rezultatą savo naudai Lietuvos rinktinėi laiko nebeužteko. Su dviem pralaimėjimais lietuviai galutinėje B grupės lentelėje užėmė trečiąją vietą. Pirmoji vieta atiteko kroatams, antroji – ispanams, ketvirtoji – argentiniečiams.

Ketvirtfinalyje trečiadienį mūsų vyrai susitiko su Australija, A grupėje užėmusia antrąją vietą. Deja, Lietuvos rinktinė 64:90 (17:26, 13:22, 13:22, 21:20) pralaimėjo Australijos komandai ir baigė savo pasirodymą Olimpinėse žaidynėse.

Kitos ketvirtfinalio poros: Ispanija – Prancūzija, Kroatija – Serbija, Argentina – JAV.

Prieš lietuvius laimėjusi Australijos rinktinė pusfinalyje žais su Serbijos ir Kroatijos poros nugalėtoja.

Olimpiniame Rua Jose Dos Reis stadione lietuviai ir toliau stebino disko metimo sektoriuje. Mažo lietuvos miestelio – Skuodo pažiba **Zinaida Sendriūtė** Rio de Janeire net du kartus pagerino savo asmeninį sezono rezultatą. Moterų disko metimo atrankoje 31-erių metų lietuvaitė geriausiu bandymu diską nusviedė 60,79 metro ir 11-tu numeriu pateko į olimpinį finalą. Zinaida finale sugebėjo dar kartą pagerinti savo sezono asmeninį rekordą ir su 10-uoju rezultatu, 61,89 metro, baigė jau antrąjį savo karjeroje pasirodymą Olimpinėse žaidynėse. Šios rungties čempionė tapo kroatė Sandra Perkovič, diską nusviedusi net 69,21 metro. Lietuvė savo pasirodymu buvo patenkinta: „Rezultatu džiaugiuosi. Metai buvo sunkūs. Visas olimpinis ciklas buvo sunkus, bet viskas baigėsi labai gerai“. Skuodo miestelio gyventojai savo didvyre taip pat didžiuojasi ir ją visur ir visada palaiko kaip tikrą čempionę.

Vienintelis Lietuvos rinktinės imtynininkas **Edgaras Venckaitis** jau pirmoje kovoje turėjo pripažinti pralaimėjimą ir baigti savo olimpinį pasi-

rodymą. 30-metis patyręs Lietuvos imtynininkas, kuris 2014 metų pasaulio čempionate iškovojo bronzą, o Londono Olimpinėse žaidynėse liko septintas, šį kartą nepasižymėjo. Venckaitis svorio kategorijoje iki 66 kilogramų, aštuntfinalyje rezultatu 2:3 nusileido pasaulio čempionui vokiečiui Frank Staebler. Imtynių kovose net ir pralaimėjimo atveju sportininkai turi galimybę patekti į tolimesnius etapus, jeigu jų varžovas patenka į finalinę kovą. Deja, prieš Venckaitį laimėjęs Staebler ketvirtfinalyje pralaimėjo serbui Davor Štefanek ir lietuvio lūkesčiai patekti į paguodos kovą žlugo. Gaila, jog Venckaitis, iš kurio buvo tikėtasi olimpinio medalio, nutraukė jau dvejus Olimpinės žaidynes besitęsusią imtynininkų bronzos medalių grandinę. 2008 metais Pekine bronzą laimėjo Mindaugas Mizgaitis, o 2012-aisiais Londone ją iškovojo Aleksandras Kazakevičius.

Skuodo miestelio gyventojai savo didvyrę Zinaidą Sendriūtę palaiko visur ir visada. Z. Sendriūtės šeimos albumo nuotr.

Disko metikė Z. Sendriūtė olimpinėse žaidynėse – dešimta. Alfredo Pliadžio nuotr.

„Laser Radial“ klasės buriuotojos ruošiasi finalinio plaukimo startui.
EPA–ELTA nuotr.

Gintarės Scheidt palaikymo komanda: vyriausias sūnus Erikas ir vyro Robert Scheidt šeima.
Asmeninio albumo nuotr.

tosios pozicijos nukrito į septintąją. Paskutiniajame plaukime ją aplenkusi švedė Josefin Olsson, kuri riklavosi už lietuvaite, pakilo į šeštąją vietą. Rio Olimpinių žaidynių buriavimo „Laser Radial“ klasėje čempione tapo olandė Marit Bouwmeester, nuo kurios Gintarė atsiliko 29-iais baudos taškais. Pati Gintarė teigė, jog didžiausias nusivylimas buvo po pirmosios varžybų dienos. „Po pirmosios dienos buvau labai nusiminusi, žinojau kad pabaigoje man tai kainuos medalius. Yra kaip yra, nieko negaliu kaltinti, čia buvo mano klaida“, – sakė Gintarė Scheidt. Didžiausias mūsų buriuotojos sirgalius Marina da Gloria įlankoje buvo jos vyresnysis sūnus Erikas. Apsivilkęs mamos Lietuvos rinktinės marškinėlius, jis garsiai skandavo mamos ir Lietuvos vardą ir su šypsena sutikdavo ją po kiekvieno plaukimo.

Gaila, jog Brazilijoje vykusias Olimpines žaidynes be medalių baigė ir Gintarės vyras, legendinis Brazilijos buriuotojas Robert Scheidt. Robert gerai pasirodė finaliniame medalių plaukime, tačiau galutinėje įskaitoje jį nuo bronzos medalio skyrė vos keturi baudos taškai. Nors Scheidt šeima iš Rio grįš be medalių, didžiausias jų laimėjimas yra nuostabi ir darni šeima.

Paskutinių dienų viltys

Rio Olimpines žaidynes kovas pradėjo Lietuvos baidarių ir kanojų atstovai, iš kurių visa Lietuva tikisi olimpinį medalį.

Rio de Janeiro olimpinį žaidynių vyrų dviviečių baidarių 200 m distancijoje atrankos antrajame plau-

kime trečiadienį Lietuvos atstovai **Aurimas Lankas** ir **Edvinas Ramanauskas** užėmė pirmąją vietą ir iškart pateko į finalą. 30-mečiai lietuviai distanciją įveikė per 31,755 sek. ir aplenkė visas penkias įgulas.

Lietuvos baidarininkai **Ričardas Nekriošius** ir **Andrejus Olijnikas** taip pat pateko į Rio de Žaneiro olimpinį žaidynių finalą. 29-erių metų R. Nekriošius ir 28-erių metų A. Olijnikas dviviečių baidarių 1000 m distancijoje pusfinalyje trečiadienį finišavo per 3 min. 18,526 sek. ir užėmė antrąją vietą.

22-ejų metų lietuvis **Henrikas Žustautas** Rio de Janeiro olimpinį žaidynių baidarių ir kanojų irklavimo varžybų vienviečių kanojų 200 m distancijoje kovos B finale (9–16 vietos). Europos vicečempionas ir pirmųjų Europos žaidynių nugalėtojas H. Žustautas pirmajame pusfinalio plaukime trečiadienį finišavo per 41,274 sek. ir tarp septynių dalyvių buvo šeštas.

Taip pat su nekantrumu lauksime Lauros Sadauskaitės-Zadneprovskienės starto šiolaikinės penkiakovės varžybose, kurios prasideda jau ketvirtadienį. Laura, Londono Olimpinių žaidynių čempionė, 2013 metų pasaulio čempionė ir 2015 metų Europos čempionė, yra laikoma šios rungties favorite ir sėkmingo starto dėka mus gali nustebinti aukso medaliu.

Lengvosios atletikos viltys Rio de Janeiro siejamos ir su **Airine Palšyte**, kuri šuolio į aukštį rungtyje šį sezoną vykusiame Europos čempionate laimėjo sidabrą. Airinė savo

Imtynininkas E. Venckaitis pralaimėjo pasaulio čempionui. Godos Smilingytės nuotr.

kovą olimpiadoje pradeda taip pat ketvirtadienį. Likus keturioms dienoms iki Rio žaidynių uždarymo, Lietuva turi realių galimybių į savo

sąskaitą pridėti dar ne vieną olimpinį medalį, todėl tikėkime tuo ir laukiamė stebuklo!

Baidarininkai R. Nekriošius ir A. Olijnikas užtikrintai pateko į finalą.
Vytauto Dranginio nuotr.

Mirė ilgametis FIFA prezidentas

Rio de Janeiro mirė ilgametis Tarptautinės futbolo federacijos (FIFA) prezidentas Joao Havelange. Jam buvo 100 metų.

Brazilas 24 metus vadovavo FIFA. Jis mirė Rio de Janeiro klinikoje, kur buvo gydomas nuo plaučių uždegimo.

J. Havelange FIFA vadovavo 1974–1998 metais. Belgų šaknų turintis brazilas buvo vienas svarbiausių istorijoje sporto funkcionierių, tačiau dėl kaltinimų korupcija – ir vienas labiausiai ginčytinų. Jis 2013-aisiais atsisakė FIFA garbės prezidento titulo.

Vadovaujant J. Havelange, futbolo pasaulio čempionato komandų skaičius buvo išplėstas nuo 16 iki pradžioje 24, o tada iki 32, pelningos sutartys su televizijomis ir rinkodaros susitarimai papildė FIFA kasas. Tačiau jis buvo vadinamas autoritarisku patriarchu. Be kita ko, jis protegavo diktatoriškus režimus. 1978-aisiais pasaulio čempionatas buvo surengtas karinės chuntos valdomoje Argentinoje. Bet kritikos pirmiausiai sulaukė abejotini sendoriai.

J. Havelange nuo 1963 iki 2011 metų beveik pusę šimtmečio buvo ir Tarptautinio olimpinio komiteto narys. Dukart jis pats dalyvavo olimpiadoje – 1936-aisiais Berlyne kaip plaukikas ir 1952-aisiais Helsinkyje kaip vandensvydininkas.

Joao Havelange EPA-ELTA nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Jungtiniame štabe – naujas vadovas

Vilnius (KAM info) – Nuo rugpjūčio 16 dienos Lietuvos kariuomenės Jungtiniam štabui Vilniuje vadovauja generolas majoras Vitalijus Vaikšnoras.

Jis pakeitė penkerius metus štabui vadovavusį brigados generolą Vilmantą Tamošaitį, kuris skiriamas į Lietuvos gynybos atašė Vokietijos Federacinėje Respublikoje pareigas.

Lietuvos kariuomenės Jungtinis štabas yra struktūrinis Lietuvos kariuomenės padalinys, pavaldus Lietuvos kariuomenės vadui.

Jungtinio štabo paskirtis – užtikrinti veiksmingą operacinį vadovavimą jam pavestoms Lietuvos kariuomenės operacinėms pajėgoms ir karių operacijų įvykdymą.

Lietuva apsirūpins „Boxer“

Vilnius („Draugo“ info) – Lietuva su šarvuotųjų „Boxer“ gamintoju Vokietijos susivienijimu ARTEC sutartį dėl jų įsigijimo pasirašys rugpjūčio 22 d.

Iš viso Lietuva planuoja įsigyti 88 „Boxer“ šarvuočius. Jais būtų aprūpinti du kariuomenės Sausumos pajėgų batalionai. Iš jų 84 būtų pėstininkų kovos mašinos, likę keturi – vadovavimo šarvuočiai. Pėstininkų kovos mašinos bus apginkluotos ne tik bokš-

V. Vaikšnoras. D. Labučio (ELTA) nuotr.

teliu, bet ir prieštankine ginkluote.

Lietuva tikisi, kad pirmieji „Boxer“ šarvuočiai šalį pasieks 2017 metais. Tai turėtų būti brangiausias pirkinys Lietuvos kariuomenės istorijoje, sandorio vertė kol kas neatskleidžiama.

Atsižvelgiant į tai, kad sutartis pažymėta slaptumo žyma, galimybė žiniasklaidai stebėti pasirašymo ceremoniją nebus sudaryta.

Siekia prisiteisti 557 mln. eurų

Vilnius (ELTA) – Vienas iš žlugusio banko „Snoras“ akcininkų Vladimiras Antonovas per Maskvos miesto arbitražo teisumą siekia iš Lietuvos prisiteisti 557 mln. eurų.

Pasak teisingumo viceministro Pauliaus Gričiūno, šiuo metu sprendžiama, kas turėtų atstovauti Lietuvai teisminiuose procesuose. Viceministras priminė, kad pagal atstovavimo vals-

tybei ir Vyriausybei taisyklės, kai ieškinio suma viršija 300 tūkst. eurų, tuomet dėl atstovavimo sprendžia specialiai sušaukta koordinavimo kolegija. „Kaip žinote, dar 2012 m. praėjusi Vyriausybė visose bylose susijusiose su bankas ‘Snoras’ istorija įgaliojimus atstovauti valstybei suteikė Finansų ministerijai“, – sakė P. Gričiūnas.

Universitetų Lietuvoje per daug

Vilnius (Švietimo ministerijos info) – Lietuvai pakaktų dviejų-trijų didesnių universitetų, sako švietimo ir mokslo ministrė Audronė Pitrėnienė. Tačiau ji nematanti pagrindo privertinai mažinti aukštųjų mokyklų skaičių.

Ministrė neįvardijo, kurių universitetų Lietuvai nereiktų.

„Kaip gali pasakyti, kad Lietuvai nereikia Klaipėdos universiteto. Jūrinė šalis, uostas, uostamiestis. Čia net kalbos nėra, jis turi stiprėti, ieškoti

Rinksime Lietuvos metų medį

Zarasai (Alkas.lt) – Šiomet pirmą kartą surengto Lietuvos metų medžio atrankos konkurso vertinimo komisija jau paskelbė 12 medžių, kurie varžysis antrajame etape. Dauguma jų – ąžuolai. Tai Alkų ąžuolas, Rykantų (Viktoro Bergo) ąžuolas, Bradesių ąžuolas, Elmės šešiakamienis ąžuolas, Gudlaukio ąžuolas, Jurgio Bielinio ąžuolas, Stelmuzės ąžuolas ir Vienybės ąžuolas Žeimelyje. Dalyvauti konkurse taip pat atrinkta Papilės penkiolikakamienė liepa, Darželių kaimo drevēta pušis, Raganos uosis ir Raganų eglė-Raganų šluota. Išsamiau susipažinti su šiais medžiais galima konkurso organizatorių – Aplinkos ministerijos ir Lietuvos arboristikos centro tinklalapiuose.

Pagal jo nuostatus vienas parei-

savo kelių, nišos ir turi išlikti, kaip Lietuva atrodys be Klaipėdos universiteto? Čia neįsivaizduojama“, – kalbėjo ministrė.

Ministrės manymu, reikiamo studentų skaičiaus nesulaukiančios programos natūraliai atsisijos, o aukštosios mokyklos pačios turės spręsti problemas, kylančias dėl demografinių problemų, mažėjančio studentų skaičiaus.

Pasak jos, šiomet yra 82 nerentabilios programos, kurios nesurenka reikiamo studentų skaičiaus.

kėjas galėjo siūlyti tik vieną medį. Lietuvos metų medį rinks visuomenė, nuo rugsėjo 5 d. iki spalio 10 d. balsuodama elektroninėje erdvėje. Lietuvos metų medis bus paskelbtas spalio 17 dieną. Jis kitamet dalyvaus Europos metų medžio konkurse.

Europos metų medžio konkursas čekų iniciatyva pradėtas rengti 2011 metais. Tuomet Europos metų medžiu buvo išrinkta rumunų Lelicienio liepa, 2012 m. – vengrų Felsomocsolado liepa, 2013 m. – vengrų Egerio platanas, 2014 m. – bulgarų Sliveno guoba, 2015 m. – estų ąžuolas Saaremos saloje, šiomet – vengrų Bataszeko ąžuolas.

Lietuvos metų medžio atrankos konkurso tikslas – išrinkti Metų medį, kuris atstovaus mūsų šaliai Europos metų medžio konkurse.

Trump padėjėjas minimas Ukrainoje

Washingtonas (BNS) – Ukrainos anti-korupcinių bylų tyrėjai aiškinasi neteisėtą ir neapskaitytą 12,7 mln. dolerių mokėjimų grynaisiais pinigais JAV respublikonų kandidato į prezidentus Donald Trump kampanijos pirmininkui Paul Manafort.

Kol kas neaišku, ar P. Manafort tikrai gavo kokių nors pinigų 2007–2012 metais, kai jis buvo prorusiško Ukrainos prezidento Viktoro Janukovyčiaus Regionų partijos konsultantas. Tiesa, šį pranešimą patvirtino Kijevas: naujai įkurto Nacionalinio kovos su korupcija biuro vadovas sakė, kad P. Manafort buvo planuota sumokėti iš viso daugiau negu 12 mln. dolerių.

P. Manafort vardas 22 kartus minimas 400 ranka rašytuose dokumen-

Gali paaiškėti, kad P. Manafort naudojasi V. Janukovyčiaus pinigais. Eclecticatbest nuotr.

tuose, rastuose V. Janukovyčiaus partijos aplankuose. Pasak tyrėjų, anksčiau Kijevo režimas buvo sukūręs tinklą, naudotą Ukrainos turtui grobstyti ir daryti įtaką rinkimams, kol šaliai vadovavo V. Janukovyčius.

Tyrėjai sutelkė dėmesį į grupę ofšorinių bendrovių, padėjusių V. Janukovyčiaus aplinkos žmonėms finansuoti prabangų gyvenimo būdą.

„Facebook“ kovos su sensacingomis antraštėmis

Los Angeles (ELTA) – Socialinis tinklas „Facebook“ pranešė apie planus pakeisti naujienų srautų algoritmą taip, kad sumažėtų masinančių, paspaudimus provokuojančių antraščių. Tinklas esą nori savo 1,71 mlrd. vartotojų pateikti daugiau istorijų, kurias jie iš tiesų norėtų matyti.

„Facebook“ teigimu, tinklo vartotojai savo individualiame naujien-

nų sraute matys mažiau istorijų, kurios prasideda sensacingomis antraštėmis, kurių tikslas – generuoti paspaudimus. Pavyzdžiui, tai yra tokios antraštės kaip „Kai ji pažvelgė po sofos pagalvėlėmis, pamatė štai ką... Šokiruota!“ ar „Į kojines prieš eidamas miegoti jis įsidėjo česnako. Tuo, kas nutiko vėliau, sunku patikėti“ ir pan.

Atnaujintos „auksinio traukinio“ paieškos

Varšuva (LRT.lt) – Lobių ieškotojai vėl stengiasi rasti dingusį nacių traukinį, esą prikrautą per karą pagrobtų turtų ir paslėptą kažkur pietvakarių Lenkijoje, nors nėra jokių mokslinių įrodymų, kad toks sąstatas egzistuoja. Pernai rugpjūtį žiniasklaidos dėmesio centre atsidūrė dviejų vyrų pareiškimas, kad jie surado nacių šarvuotąjį traukinį, tyrinėdami geofiziniu radaru vietovę netoli Walbrzycho miesto.

Lenkas Piotro Koper ir vokietis Andreas Richter sakė aptikę iš kelių vagonų sudarytą 98 metrų ilgio sąstatą, esantį 8–9 metrų gylyje po žeme. Jų nuomone, sąstato krovinį sudaro daugiausiai ginklų prototipai, bet vietos gyventojai pasakoja apie neva nacių paslėptus vertingus meno kūrinius, brangakmenius ir auksą.

Naciai, naudodami kalinių darbo jėgą, ten įrengė požeminių tunelių sis-

Piotro Koper ir Andreas Richter nuo žodžių perėjo prie darbų. Nbcnews nuotr.

temą, o kai kurie vietos gyventojai tvirtino, kad vokiečiai mėgino slapta išgabenti auksą, kai prie Walbrzycho artėjo Raudonoji armija.

Intrigą kurstė dar faktas, kad ta vieta yra šalia didelio slapto nacių požeminio komplekso, esančio netoli didelės Ksionzo (Fuerstensteino) pilies. Pasak legendų, Trečiasis reichas ten saugojo daug pagrobtų vertybių.

Kasinėjimai prasidėjo rugpjūčio 16 dieną.

Italija skelbia karą maisto švaistymui

Roma (Diena.lt) – Italijoje įsigaliojo naujos priemonės, kuriomis bus bandoma sumažinti kasmet šalyje iššvaistomo maisto kiekį.

Istatymo projekta parėmė 181 senatorius, du buvo prieš, o 16 susilaikė. Juo siekiama 1 tona sumažinti kasmet iššvaistomo maisto kiekį. Apytiksliai apskaičiuota, kad šalis kasmet iššvaisto 5 mln. tonų maisto. Anot ministrų, maisto švaistymas Italijos verslui ir įmonėms per metus kainuoja daugiau nei 12 mlrd. eurų.

Iki šiol verslui, bandant sumažinti iššvaistomo maisto kiekį, kildavo grėsmių ir didelių kliūčių. Pavyzdžiui, daugeliui nerimą kėlė sveikatos ir sau-

gumo įstatymų pažeidimas atiduodant maistą pasibaigus jo pardavimo terminui.

Naujais įstatymais siekiama, kad būtų galima lengviau aukoti maistą. Nuo šiol įmonėms nebegrės sankcijos atiduodant maistą pasibaigus jo pardavimo terminui. Be kita ko, kuo daugiau maisto atiduos, tuo mažesnius atliekų mokesčius mokės. Dabar verslai galės, nepatirdami išlaidų, atiduoti labdarai neparduotą produkciją.

Žemės ūkio ministerija skirs 1 mln. eurų, ieškodama naujų būdų, kaip pakuoti pervežamą maistą, kad šis nesugestų ir būtų pailginta maisto tinkamumo vartoti trukmė.

VERSLO NAUJIENOS

Ar svarbi produkto pakuotė?

Už konkurso nugalėtojų nugarų – jų sukurtos pakuotės. VDA nuotr.

Trečdalis sekundės – tiek pakanka, kad pirkėjas parduotuvėje apsispręstų, pirkti prekę ar ne. Pasak rinkos specialistų, priimdamas sprendimą, pirkėjas reaguoja impulsyviai. Kyla klausimas – kodėl per tokį trumpą laiką jis pasirenka tą, o ne kitą prekę? Atsakymas – pakuotė. Ji vaidina vieną iš lemiamų veiksmų pirkimo procese.

Pakuotės forma ir spalva – tai vieni pirmųjų dalykų, kurie patraukia pirkėjo dėmesį. Edvardas Kavarskas, pakuočių dizaineris ir Vilniaus dailės akademijos (VDA) dizaino krypties doktorantas, pabrėžia, kad yra tūkstančiai prekių, kurias į pirkinių krepšį įsidedame ilgai nemąstydami, o paklausti, kodėl perkame vieno ar kito prekės ženklo produktą, greičiausiai atsakytume, kad mums patiko įpakavimas.

„Net trys ketvirtadaliai mūsų sprendimų pirkti priimami prie lentynos. Šie sprendimai yra impulsyvūs. Jeigu atidžiai pažiūrėtumėme į pirkėjus, pamatytume, kad didžioji jų dalis apsipirkdami kalba telefonu ar stumia vaiko vežimėlį, dirščioja, ką daro atžala, o kita ranka siekia prekės. Ar visiems šiems veiksmams pakanka sąmoningo dėmesio? Atsakymas būtų – ne. Tą patvirtina ir neuromoksliniai tyrimai“, – teigia E. Kavarskas.

Atsisako margumo

Norint, kad pirkėjas pirktų konkrečią prekę, nepakanka ją padėti į lentyną. Reikia kruopščiai apgalvoti, kaip prekė atrodys, kad patrauktų potencialaus pirkėjo dėmesį.

„Didžiausias iššūkis, su kuriuo susiduria prekės ženklai – tai būti patatytiems. Tačiau paradoksalu, kad šiandien vyrauja tendencija atsisakyti margumo. Svarbu tampa atidžiai pasirinkti svarbiausius pakuotės grafinius ir tekstinius elementus bei pasirinkti aiškią spalvinę sistemą, kad vizualiniame triukšme būtumei pastebėtas“, – pabrėžia E. Kavarskas, vienas iš komisijos narių eksploatacinius skysčius transporto priemonėms gaminančios įmonės „Lesta“ ir Vilniaus dailės akademijos rengiamame pakuočių konkurse.

Šio konkurso, kuriame dalyvavo Vilniaus dailės akademijos Grafinio di-

zaino katedros studentai, tikslas – sukurti „Lesta“ variklių alyvų pakuočių koncepciją. Iš 14 konkurse dalyvavusių studentų buvo atrinkti trys geriausi, kurių idėjos bus pateiktos įmonei.

„Galvodami apie naują pakuotę variklio alyvai, nutarėme sujungti verslo, mokslo ir meno jėgas. Paskelbėme konkursą, kuriame savo gebėjimus ir kūrybingumą gali parodyti būsimieji specialistai. Juk šiandien, norėdamas išsiskirti iš kitų prekės ženklų, turėti konkurencinį pranašumą ir, svarbiausia, pasiekti pirkėją, turi būti atviras naujovėms. O kas geriausiai jaučia dabarties tendencijų ir madų pulsą jei ne studentai“, – sako „Lesta“ atstovas.

Dažniausiai klystama su šriftu

Konkurso dalyvių laukė nelengva užduotis, kadangi sukurti gerą pakuotę – ilgas ir daug kantrybės reikalaujantis darbas, kuriame neišvengiamos klaidos. Pakuočių dizaino specialybę dėstantis E. Kavarskas sako, kad pagrindinė klaida, kurią šiuo metu daro net ir patyrę pakuočių kūrėjai, yra šriftai.

„Dažnai pakuočių kūrėjai nesugeba sustyguoti gamintojo pateiktos informacijos taip, kad būtų aišku – kur produkto pavadinimas, kur rūšis, o kur vardinami privalumai bei koks turi būti santykis tarp visų šių dalių“, – sako pakuočių dizaineris.

Kitą didelę klaidą daro ir patys gamintojai. Kuriamas pakutes jie vertina dizainerių atsiųstose prezentacijose, baltame fone arba pasidarę prototipus ir sudėję juos ant neutralios spalvos stalo.

Tačiau realiame gyvenime, sako E. Kavarskas, supakuotam produktui teks kautis dėl dėmesio aršios konkurencijos sąlygomis, todėl būtina atlikti testus ir pažiūrėti, kaip pakuotė atrodys lentynoje, tarp begalės konkurentų.

„Fotomanipuliacijos pagalba įkomponuokite siūlomą pakuotės vaizdą tarp konkurentų, tuomet prisiminkite, kad vaizdas išsilietų, ir įvertinkite, ar išliko pakuotės forma, spalva ir grafiniai elementai“, – pataria pakuočių kūrėjas.

Ekonomika.lt

Lietuviai labiausiai mėgsta prekiauti

Išleistas leidinys „Mažų, vidutinių ir didelių įmonių pagrindiniai rodikliai 2014“. Jame pateikiama informacija apie 2014 m. pagrindinius ekonominius ir finansinius įmonių rodiklius, sugrupuota pagal įmonių dydį, ekonominės veiklos rūšį, teisinę formą ir apskritį.

2014 m. veikė 209,5 tūkst. įmonių. Daugiausia šalyje buvo prekybos (29

proc. visų įmonių), verslo (19,9 proc.) ir socialines paslaugas (16,6 proc.) teikiančių įmonių. 2014 m. mikro – (nuo 1 iki 9 dirbančių asmenų) ir mažos (nuo 10 iki 49 dirbančių asmenų) įmonės sudarė didžiausią dalį (98,7 proc.) visų Lietuvos nefinansinių įmonių.

Statistikos departamentas

„Brexit“: svarui – žemyn, kainos – aukštyn

„Brexit“ padarinius pamažu pradeda jausti kiekvienas britas – smunkant svaro vertei, šalyje kyla kainos. Brangsta viskas – pradedant kilimais ir baigiant automobiliais.

Prancūzijos automobilių gamintoja „Peugeot“ rugpjūčio pradžioje pakėlė „Peugeot“, „Citroen“ ir „DS“ markių automobilių kainas. Toks sprendimas grindžiamas susitraukusia svaro sterlingų verte.

„Automobilio ‘Peugeot 308’ kaina britų pirkėjams išaugo 435 svarais sterlingų (565 JAV doleriais)“, – teigia įmonės atstovai.

Nors maisto prekių parduotuvės, bijodamos konkurencijos, kainų dar nepakėlė, kitos nori patirti kuo mažiau dėl smukusio svaro atsirandančių nuostolių. Prognozuojama, kad ateityje kainos neišvengiamai kils.

Į Ispaniją ir Italiją poilsiauti vykstantiems britų turistams, ketinantiems išsikeisti svarus į eurus, reikaliai apkarsta, nes eurų už tą pačią sumą dabar galima įsigyti mažiau.

Kompiuterių gamintojas „Asus“ teigė planuojantis spalį Didžiosios Britanijos rinkai kainas padidinti 9 proc.,

Sujudimas dėl būsto paskolų

Augančios pajamos, mažos palūkanų normos ir stiprėjantys lūkesčiai ragina gyventojus imti būsto paskolas. Kai kurie gyventojai esant žemoms palūkanoms būsto įsigijimą vertina kaip gerą investiciją ir įsigyja butus nuomai.

Lietuvos bankų asociacijos duomenimis, pirmąjį 2016 metų ketvirtį

„Apple“ mėgaujasi mokesčių rojais

Viešumon nutekintuose ir žiniasklaidos bei mokesčių prievaizdų šiuo metu aktyviai nagrinėjamuose vadinamuosiuose „Panama Papers“ dokumentuose minimi ne tik karaliai, prezidentai ir premjerai. Mokesčių rojuose savo milijardus laiko ir įmonės. Iš technologijų sektoriaus bendrovių, daugiausiai pinigų ten laiko „Apple“.

Tokia veikla savaime nėra nusi Kaltimas. Tačiau riba tarp legalaus mokesčių planavimo ir nusikalstamu laikomo agresyvaus mokesčių planavimo,

Stulbinanti „Pokemon Go“ sėkmė

Išpopuliarėjęs realybės žaidimas „Pokemon Go“ per pirmąsias 30 dienų nuo jo išleidimo uždirbo 200 mln. JAV d.

Tokiu būdu „Pokemon Go“ pagerino ankstesnį rekordą, kurį pasiekė žaidimas „Clash Royal“, pajamos per pirmąsias 30 dienų sudarė 120 mln. JAV dolerių.

Palyginus „Pokemon Go“ ir „Candy Crush Soda Saga“ – vieno iš komerciškai sėkmingiausio mobiliojo žaidimo pasaulyje – rezultatus, pastaroji per pirmąjį mėnesį nuo išleidimo sugebėjo surinkti tik 25 mln. JAV dolerių.

Liepos 6 dieną Jungtinėse Valstijose, Kanadoje ir Australijoje debiutavęs žaidimas „Pokemon Go“ šiuo

o „Dell“ pranešė, jog silpnėjantis svaras tiesiogiai paveiks kai kurių Didžiojoje Britanijoje parduodamų prekių kainas.

Išmaniųjų telefonų gamintojas „One Plus“ savo flagmaną Didžiojoje Britanijoje pardavinės 20 svarų brangiau, o nuo rugpjūčio 1 d. bendrovė „HTC“ virtualiosios realybės rinkinio „Vive“ kainą pakėlė 50 svarų iki 759 svarų.

Kainų kilimas neaplenkė ir namų apyvokos daiktų. Grindų dangos gamintoja „Headlam Group“ jau pareiškė kelsianti kainas, JAV kilimų bendrovė „Mohawk Industries“ pranešė peržiūrėsianti kainas, atsižvelgdama į svaro vertę. Popierines nosinaites ir tualetinį popierių Didžiajai Britanijai tiekianti Švedijos bendrovė „Svenska Cellusosa“ taip pat paskelbė apie planus iš naujo įvertinti kainas.

Britų pinigines dabar tuština smunkantis svaras, tačiau kainos dar labiau išaugs, jei tarp ES ir Didžiosios Britanijos vėl įsigalios muitai. Anglijos bankas prognozuoja, kad 2017 m. šalies infliacijos lygis sieks net 2 proc.

ELTA

„Swedbank“ buvo išdavęs paskolų už maždaug 2,15 mlrd. eurų, SEB – už 2,13 mlrd. eurų. 1,47 mlrd. eurų buvo paskolines DNB bankas, o „Nordea“ – 0,87 mlrd. eurų. Palyginus su tuo pačiu laikotarpiu 2015 metais, visų keturių bankų paskolų portfeliai padidėjo.

BNS

labai plona.

Sudarytas technologijų milžinų, laikančių daugiausiai lėšų mokesčių rojuose. Sąrašas sudarytas pagal bendrovės „Oxfam America“ ir „Statista“ pateikiamus duomenis.

„Oxfam America“, beje, sudarė ir bendrą, visus sektorius apimančią sąrašą JAV įmonių, laikančių didžiausias sumas mokesčių rojuose. „Apple“, „Microsoft“ ir IBM pirmąją abejuose.

„Verslo žinios“

„Pokemon Go“ „Facebook“ nuotr.

Euro ir kitų valiutų santykiai (2016 metų rugpjūčio 17 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,88 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,68 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,69 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,15 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,65 €

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

103-iajam metiniam suvažiavimui pasibaigus - 2

Jaunesnieji Lietuvos vyčių nariai priima stipendijas (iš k.): Lexie Rudmin, trečioji viceprezidentė, tvarkanti jaunesniųjų reikalus; Mackenzie Mooney, 16 kuopa, Chicago, IL; Justin Johnson, 19 kuopa, Pittsburgh, PA; James Riley, 152 kuopa, E. Long Island, NY; Jason Muldowney, Jr., 90 kuopa, Kearny, NJ ir garbės narė Irene Ozalis, Lietuvos vyčių fondo pirmininkė.

Pasitinkame naujas viršūnes

(„Looking forward to New Heights“)

Antroji suvažiavimo diena

Tęsinys. Pradžia rugpjūčio 16 d. laidoje

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Šeštadienį, rugpjūčio 6 d., viešbutyje buvo aukotos šv. Mišios už mirusius Lietuvos vyčius ir rėmėjus, kurie praėjusiais metais apleido šį pasaulį, ir už tuos vyčius, kurie negalėjo dalyvauti suvažiavime dėl sveikatos ar kitų priežasčių. Pagrindinis šių šv. Mišių celebrantas buvo kun. Audrius Arštikaitis. Jam padėjo prel. J. Anderlonis. Giesmes vedė M. Bizinškauskaitė.

Posėdyje Centro valdybos ritualų komiteto pirmininkė Becky Pataki paskelbė 4-ojo laipsnio kandidatus: Brian Daigle (6 kuopa, Hartford, CT); Benedict Aponavicius, Evelyn Harryn ir Adolf Klova (visi iš 63 kuopos, Lehigh Valley, PA); kun. John Mikalajūnas ir Ralph Sadauskas (iš 72 kuopos Binghamton, NY); Susan Binkis (112 kuopa, Chicago, IL) bei Carol Luschas, Elaine Luschas, Antoinette Panceralla, Dorothy ir James Setcavage (visi iš 144 kuopos, Frackville, PA).

Pranešimą perskaitė JBANC vykdomasis direktorius Karl Altai, papasakojęs apie šios organizacijos istoriją (įsteigta prieš 55 m., 1961 m.) ir šiandieninę veiklą bei politinę situaciją Lietuvoje. Kalbėtojas pranešė, kad šiais metais JBANC vadovaus ALT'o pirmininkas adv. Saulius Kuprys. Karl Altai atsakė į klausimus. Jis ragino vyčius rašyti laiškus savo Kongreso atstovams ir senatoriams ir dėkojo vyčiams už nuolatinę paramą JBANC.

Toliau Šiluvos Mergelės Marijos padalinio sekretorius, garbės narys Robert A. Martin, Jr., pranešė apie padalinio veiklą. Delegatai buvo ragina-

mi garsinti Šiluvos Mergelės Marijos istoriją draugams, pažįstamiems ir svetimtaučiams. Kiek Šiluvos Mergelės apsireiškimas išgarsės, priklausys nuo mūsų visų. Padalinio tinklalapyje (www.ourladyofsiluva.com) galima rasti daug informacijos apie Šiluvą. Šiuo metu informacija yra platinama lenkų ir ispanų kalbomis. Šio padalinio pirmininkas, garbės narys kun. Antanas Markus ir jo specialiai sudarytas komitetas turi paruošęs įvairios spausdintos medžiagos apie apsireiškimą. Pardavimui yra pagaminta įvairių suvenyrų: sidabrinių ir auksinių medalių, ženkliukų, paveikslų ir maldos kortelių. R. Martin pranešė, kad 2016 m. spalio 9 d. Washington, DC, bus švenčiamas Šiluvos Švč. Mergelės Marijos koplyčios įsteigimo 50-metis. Ragino vyčius, kuopas ir apygardas organizuoti piligriminę/maldos kelionę į šią ypatingą šventę. Jau užsirašė nariai iš Čikagos, Philadelphijos, Hartfordo, Kearny, Detroito bei Oklahoma City. Lietuvos vyčių fondas sutiko finansuoti proginių juostų audimą.

Mandatų komisija pranešė, kad posėdyje dalyvavo 26 balsuojantys delegatai, 9 apygardos delegatai, 12 garbės narių, 7 centro valdybos nariai bei 9 svečiai. Iš viso šiame posėdyje dalyvavo 63 asmenys, atstovaujantys 18 kuopų ir 5 apygardoms.

Antroji sesija baigta kun. Audriaus Arštikaitio malda.

Po pietų vyko trečioji sesija. Po maldos centro valdybos trečioji pirmininkės pavaduotoja, dirbanti su jaunaisiais vyčiais, Alexandra Rudmin papasakojo apie jaunimo veiklą. Dalyvavo 4 jauni vyčiai. Rugpjūčio 5 d. jaunimas rengė posėdį, kur buvo kalbama, kaip galima padėti Lietuvai. Po to vyko smagi, nors trumpa išvyka į pramogų parką. Grįžę į viešbutį jaunieji modeliavo marškinėlius ir tradicinius

šiaudinius. Kiekvienas „vyčiukas“ papasakojo, kaip jis mano padėti Lietuvai. Jauniems vyčiams buvo įteikti suvažiavimo žymenys, o Vyčių fondo pirmininkė Irene Ozalis kiekvienam dalyvavusiam įteikė po 100 dol.

Alexandra Rudmin pranešė, kad per suvažiavimo uždarymo pietus „vyčiukai“ pardavinės loterijos bilietus ir delegatai galės laimėti jų pagamintus marškinėlius ir šiaudinius. Visas pelnas bus skiriamas našlaičiams Lietuvoje.

Šv. Kazimiero gildijos pirmininkas Jonas Mankus pranešė apie padalinio praėjusių metų veiklą. Iki birželio 30 d. buvo gauta 3 780 dol. už 321 šv. Mišių prašymą. Praėjusių metų projektas buvo – Popiežinės Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos pastato remontas (įrengti naujesnį šildymo katilą ir suremontuoti fasadą). Abu projektai baigti. Šiais metais laukia vienas didelis projektas – suremontuoti Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos ketvirtą aukštą septynis kambarius (įstatyti naujus langus ir duris, įrengti tualetą ir atnaujinti stogą). Šis projektas kainuos 304 000 dol. Lietuvos vyskupų konferencija sutiko paaugoti 100 000 dol., Amerikos vyskupų konferencija – 20 000 dol.; 84 000 dol. buvo gauta iš privačių aukotojų. Baigti šį projektą dar trūksta 100 000 dol.

Rektorius kun. A. Arštikaitis dėkojo Lietuvos vyčiams už nuolatinę paramą lietuvių kolegijai Romoje – Vyčiai yra didžiausi rėmėjai, rektorius ir kunigai kasdien už juos meldžiasi – ir nušvietė dabartinę jos veiklą. Šv. Kazimiero lietuvių kolegija priklauso Lietuvos vyskupų konferencijai (LVK), kuri tvirtina projektus. Šiuo metu mokslus Romoje tęsia 10 kunigų iš Lietuvos (3 iš Telšių, 2 iš Vilniaus, 2 iš Vilkaviškio, 1 iš Panevėžio, 2 iš Kaišiadorių). Taip pat kolegijoje gyvena trys garbaus amžiaus kunigai. Kitais metais studijuos 11 kunigų iš Lietuvos.

Jonas Mankus kun. A. Arštikaitiui įteikė du čekius: 4 000 dol. Mišių stipendijoms ir 50 000 dol. Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos remontui. Šv. Kazimiero gildija vėliau nusiųs trūkstamus

50 000 dol.

Toliau buvo priimti kiti finansiniai nutarimai.

Mandatų komisija pranešė, kad šiame posėdyje dalyvavo 28 balsuojantys delegatai, 8 apygardos delegatai, 12 garbės narių, 7 centro valdybos nariai bei 15 svečių ir vyčių. Iš viso – 70 asmenų ir 2 dvasininkai, atstovaujantys 19 kuopų ir 5 apygardoms.

Finansų patikrinimo komitetui buvo pristatytos rezoliucijos, liečiančios Lietuvos vyčių organizacijos aukų išdalimą. Įvairioms draugijoms, spaudai ir organizacijoms buvo prašyta 2 500 dol. paramos. Aukos patvirtintos tokios: „Draugui“, „Draugas News“, keturioms vienuolių kongregacijoms (seselėms kazimierietėms, seselėms pranciškiečių, seselėms Nukryžiuotojo Jėzaus ir seselėms Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo), JBANC ir Balzeko kultūros muziejui). Finansų patikrinimo komitetą sudarė: Cathy Nakrosis, centro valdybos išdininkė; Centro valdybos patikėtiniai garbės narė Elena Nakrosis ir Dave Boucher; Grace Mankus (72 kuopa iš Gintaro apygardos); Robert Damasauskas (iš Vidurio Amerikos apygardos); Becky Pataki (iš Vidurio Atlanto rajono) ir Robert Petkus (iš Vidurio centro rajono apygardos). Taip pat naujai paskirta atstovė iš Lietuvos vyčių fondo – Irene Svekla (3 kuopa, Philadelphia, PA).

Iždo patikėtiniai garbės narė Elena Nakrosis ir Dave Boucher pranešė, kad patikrino Lietuvos vyčių organizacijos ir padalinių finansų knygas, kurios yra tvarkomos rūpestingai ir tiksliai. Iždo patikėtiniai džiaugėsi, kad dvi kuopos pasisiūlė globoti ateinančius du metinius suvažiavimus. 104-ąjį suvažiavimą globos 96 kuopa, veikianti Dayton, OH. Suvažiavimas vyks 2017 m. liepos 27–30 d. Visi posėdžiai vyks „Holiday Inn“ viešbutyje, Dayton, OH. 2018 m. 105-ąjį suvažiavimą globos 1 kuopa, Brockton, MA. Tiksliai data ir viešbučio kainos 2018 m. suvažiavimui bus pranešta artimiausiu laiku. Labai džiugu, kad kuopos rūpinasi būsimais suvažiavimais ir siūlosi juos globoti!

Garbės narys John Mankus, Lietuvos vyčių lietuviškų reikalų pirmininkas, įteikia JBANC vykdančiajam direktoriui Karl Altai „Lietuvos draugo“ premiją.

Ką slepia grožis?

Miuziklas „War Paint“ užvaldė „Vėjų miesto“ teatralų širdis

Elizabeth Arden rožinė grožio imperija jos sukūrėjai (aktorė Christine Ebersole) asmeninės laimės neatnešė.

Joan Marcus nuotraukos

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Gerų miuziklų Čikagoje netrūksta, kaip ir gerų dramos spektaklių, tačiau visą vasarą Goodman Theatre rodomas „War Paint“ visgi yra ypatingas. Beje, tik neseniai recenzentai buvo pakviesti miuziklą įvertinti. Keistas teatro vadovybės sprendimas? Nepasitikėjimas kritikais? Kaip ten bebūtų, toks rinkodaros „ėjimas“ ir reklama savo vaisius davė – teatras kas vakarą buvo sausakimšas, bilietai – vos ne deficitas! Spektaklis iškart užvaldė žiūrovų širdis – ir be recenzentų įžvalgių (o dažnai – įžūlių) pastabų. Kaip teatrą mylintis žmogus turiu pripažinti – kai scenoje pasirodo dvi tokios ugningos dainininkės kaip Christine Ebersole ir Patti LuPone – ar gali kas nors būti blogai?

Spektaklio dramaturgija remiasi neįtikėtina „nuo skurdo iki turto“ istorija, kurios herojės – dvi legendinės kosmetikos pasaulio magnatės: Helena Rubinstein ir Elizabeth Arden. Nors šių dviejų damų veiklos pradžia bręstančiame odos priežiūros pramonės pasaulyje buvo tikrai sunki, jos gana greitai išgarsėjo. Tiek iš Krokuvos kilusi Chaja, tiek mažame miestelyje netoli Toronto, Kanadoje gimusi „Mrs. Graham“ (taip Elizabeth save pravardžiavo iki vestuvių) žarstė pažadus vidurinės klasės moterims, užtikrindamos joms „amžinąją jaunystę“ ir grožį – žinoma, naudojant tik jų firmos gaminamą kosmetiką. Negailestingai praūžus Pirmajam pasauliniam karui, tarp moterų buvo jaučiami didėjantys išsilaisvinimo proveržiai. Kosmetika tapo vienas pagrindinių emancipacijos įrankių. Sudėtingame verslo kelyje Rubinstein ir Arden atrado savo „aukso gyslą“. Netrukus jos tapo nepamainomomis „silpnosios lyties“ palydovėmis, siekiant grožio ir pasitikėjimo savimi. Nei viena, nei kita nepavargdamos tarsiu užprogramuoti robotai dirbdavo laboratorijose, siekdamos naujų kosmetologinių išradimų ir sėkmingai įgyvendindavo savo naujoviškas rinkodaros idėjas. Būtent Helenos ir Elizabeth veržlumo dėka kosmetika tapo viena iš pelningiausių pramoninių. Vyrų valdomame verslo pasaulyje šios dvi kardinaliai skirtingos asmenybės, kurstomos tų pačių profesinių įgūdžių ir nuojautų, pakilo į sėk-

Kontrastingomis spalvomis Helenos Rubinstein portretą kuria garsioji Patti LuPone.

mės aukštumas ir tapo neįtikėtinai turtingos. Nors jos abi buvo kandžios varžovės ir amžinos priešės, Rubinstein ir Arden tapo virsmo pamatu – virsmo, kuris privertė moterį kitaip mąstyti, atrodyti, elgtis.

Helenos ir Elizabeth istorija – tai kvintesencinė amerikietiškos sėkmės istorija, tapusi juolab įdomesnė lyginant šias dvi priešingybes. Arden tapo savo pačios skurdo prašmatnumo simboliu, paskendusį mėgstamoje rožinėje spalvoje, besimėgaujanti prabanga – net savo deimantus ji dažydavo rožine spalva, o lenktyninius arklius tepdavo savo gamybos kremu! Tuo tarpu Rubinstein, kuri iš namų į darbą nešdavosi priešpiečius maišelyje, puošdavosi prabangiausiomis suknelėmis, kailiniais ir brangenybėmis, o pinigais investuodavo pirkdama Picasso ir Miro paveikslus bei geriausius tų laikų baldus. Bet ji taipogi dosniai remdavo įvairius filantropiškus siekius.

Už savo sėkmę jos abi daug sumokėjo. Skaudžiai pašlijo jų asmeninis gyvenimas. Kiekviena iš jų į savo firmą perviliojo konkurentės „dešiniąją ranką“ (Rubenstein atveju – tai buvo Arden sutuoktinis). Beveik neįtikėtina, tačiau tokia įtempta dvikova suteikė joms galimybę dar aukščiau kopti sėkmės laipteliais. O gal tai tuo pačiu buvo ir kliūtis, trukdžiusi joms įgyvendinti tai, ką iš tikrųjų galėjo pasiekti?

Šis spektaklis, sukurtas pagal Linda Woodhead knygą „War Paint“ – fantastiškas! Puiki Michael Greif režisūra, smagi Christopher Gattelli cho-

reografija, spalvinga ir įdomi David Korins scenografija, elegantiški Catherine Zuber kostiumai.

Muziką šiam miuziklui sukūrė kompozitorius Scott Frankel. Gabūs ak-

toriai John Dossett (Tommy Lewis) ir Douglas Sills (Harry Fleming) puikiai papildė pagrindinį duetą. Savo vaidmenį be priekaištų suvaidino Christine Ebersole (Elizabeth Arden), tačiau tikrasis spektaklio „perliukas“, žinoma, yra Patti LuPone, jos vaidyba ir vokalas. LuPone „Chaja iš Krokuvos“, Helena Rubinstein, scenoje pasirodė neapsakomai spalvinga: kaprizinga, bet jautri, žydiškai apskuri, bet tuo pačiu žavinga, nors ir vieniša asmenybė. Vien dėl LuPone suvaidintos Rubinstein verta pamatyti šį miuziklą.

Tačiau paskubėkite! „War Paint“, deja, baigiasi jau šį sekmadienį, rugpjūčio 21 d. Bilietus galima įsigyti teatro kasoje: 170 North Dearborn gatvėje, arba paskambinus tel. 312-443-3800, o taip pat internetinėje svetainėje www.goodmantheatre.org. Kitas spektaklis Goodman Theatre – „Wonderful Town“ (pagal Joseph A. Fields ir Jerome Chodorov knygą, muzika Leonard Bernstein, režisierė Mary Zimmerman) vyks rugsėjo 10 – spalio 16 dienomis.

Skelbiama kasmetinė „Oskaro“ sieksiančių lietuviškų filmų atranka

Jungtinių Amerikos Valstijų Kino meno ir mokslo akademijos patvirtintas lietuviškasis „Oskaro“ komitetas kviečia teikti filmus-kandidatus tapti oficialiu Lietuvos pretendentu „Oskarams“ geriausio filmo užsienio kalba kategorijoje.

Atrankoje gali dalyvauti visų žanrų, ne trumpesni kaip 40 minučių filmai, atitinkantys šiuos pagrindinius kriterijus: platinimas Lietuvoje pirmą kartą vyko nuo 2015 m. spalio 1 d. iki 2016 m. rugsėjo 30 d., kūrinys komerciniais pagrindais buvo viešai rodomas kino teatre mažiausiai 7 dienas iš eilės, reklamai buvo parengta ir įgyvendinta marketingo strategija, didžioji dalis dialogų yra ne anglų kalba, filmas nebuvo komerciniais tikslais platinamas JAV, o didžioji dalis kūrybinių procesų buvo kontroliuoti lietuvių autorių.

Kompanijos, kurių filmai bus pradėti rodyti po rugsėjo 1 d., bet ne vėliau kaip iki rugsėjo 30 d., ir atitinkantys visus Akademijos keliamus reikalavimus taip pat gali teikti kandidatus komisijos svarstymui pateikiant išankstinius dokumentus, patvirtinančius filmo tinkamumą.

Atrankos komitetą sudaro: komisijos pirmininkė – kino kritikė ir Kino tarybos narė Rasa Paukštytė, komiteto nariai – kino kritikė ir Europos kino akademijos narė Gražina Arlickaitė, kino, teatro ir televizijos aktorius Juozas Budraitis, kino režisierius, operatorius, Lietuvos kinematografininkų asociacijos pirmininkas Ramūnas Greičius, kompozitorius, profesorius, kultūros analitikas Giedrius Kuprevičius, kino režisierius, Lietuvos kino sąjungos pirmininkas Gytis Lukšas bei kino kritikė, kino istorikė ir analitikė Živilė Pipinytė.

Komitetas filmą, pretenduosiantį varžytis dėl „Oskaro“ geriausio filmo užsienio kalba kategorijoje, planuoja paskelbti iki rugsėjo 20 d.

Pirmieji Lietuvos pretendento į kandidatą „Oskarui“ rinkimai vyko 2006-aisiais. Komiteto sprendimu buvo išrinktas Arūno Matelio dokumentinis filmas „Prieš parsikrendant į Žemę“. 2008-aisiais daugiausia komiteto balsų pelnė Mario Martinsono drama „Nereikalingi žmonės“, 2009-aisiais – Gyčio Lukšo juosta „Duburys“, 2011-aisiais – Kristijono Vildžiūno filmas „Kai apkabinsiu tave“, 2012-aisiais dokumentinis Audriaus Stonio filmas „Raminas“, 2013 m. – Giedrės Beinoriūtės dokumentinis filmas „Pokalbiai rimtomis temomis“, 2014 m. – Igno Jonyno filmas „Lošėjas“, o 2015 m. Alantės Kavaitės „Sangailės vasara“.

ELTA

MANO VIRTUVĖ

Karštai dienai

Vasarą mes visi stengiamės praleisti virtuvėje kaip galima mažiau laiko. Štai pora nesudėtingų ir tuo pačiu originalių receptų.

Arbūzų salotos su fetos sūriu

- Reikės:
- 800 g (nepilnų 2 sv) arbūzo
 - 100 g (3,5 oz) fetos sūrio
 - 50 g (1,75 oz) rukolos salotų (graž-garstės)
 - 1 raudonojo svogūno
 - 20 g (2,7 oz) juodųjų alyvuogių 2,7

Arbūzo minkštimą supjaustyti kubeliais. Kubeliais supjaustyti ir fetos sūrį.

Raudoną svogūną susmulkinti šiaudeliais. Iš alyvuogių išimti kauliukus ir perpjauti jas pusiau. Visa tai sudėti į dubenį ir pabarstyti nuplautais ir nusausintais rukolos lapeliais.

- Padažui:
- 1 skiltelės česnako
 - 3 valg. šaukštų citrinos sulčių
 - 2 valg. šaukštų skysto medaus
 - 4 valg. šaukštų alyvuogių aliejaus druskos, pipirų pagal skonį

Česnaką smulkiai sukapoti ir su-plakti su citrinos sultimis, medumi ir aliejumi. Pagardinti druska ir pipirais. Šiuo padažu apšlakstyti paruoštas sa-lotas.

Pastaba: galima salotas sudėti į iš-skobto arbūzo žievę – bus ne tik skanu, bet ir gražu!

Obuolių zefyrai

- Reikės:
- 1 kg (apie 2 sv) obuolių
 - 2 puodelių cukraus
 - 3 kiaušinių baltymų sviesto

Obuolius nulupti, supjaustyti ku-beliais, sudėti į puodelį ir kaitinti, kol suminkštės. Tada sutrinti trintuvu ir atvėsinti.

Obuolių tyrę išplakti su cukrumi ir baltymais iki standžios masės.

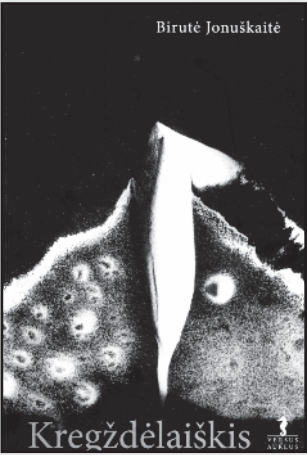
Nedidelės keksiukų formės iš-tepti sviestu, užpildyti jas obuolių-baltymų mase (ne iki pat viršaus, nes kepant pakils). Kepti 15–20 min. iki 150 C (300 F) iš anksto įkaitintoje orkaitėje.

Skanaus!
Jūsų Indrė

„Draugo“ knygynėlyje rasite tai, ko jums reikia

Siūlome atvykti į „Draugą“ ir įsitikinti, kad čia jūs įsigysite knygas, kurių ilgai ieškojote. Prižadame – knygų įvairovė jus nustebins.

Šįkart siūlome susipažinti su Birutės Jonuškaitės (rašytoja, publicistė, vertėja) apsakymų knyga „Kregždėlaiškis“. Ši knyga, anot autorės, skirta savo laukinės prigimties neišdavusioms moterims arba bent jau mėginančioms susivokti, kas jos esančios. (Beje, ir nekompleksuotiems vyrams, norintiems bent šiek tiek pažinti tokias moteris). Čia viskas tikra – ir meilė, ir mirtis, ir išdavystė, ir netgi mūsųėjimas į Europą – nes patikrinta gyvenimu. Kaip teigia pati autorė: „Knygą rašiau natūraliai, kaip gyvenu ir jaučiu aš, kaip gyvenate ir jaučiate jūs: kartais – su aistra, kartais – su ironija, kartais – su lengva šypsenėle.

Knygos kaina – 13 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.).

Daugiau informacijos tel. 773-585-9500

„Draugo“ knygynėlis dirba nuo 8:30 val. r. iki 4:30 val. p. p.
Adresas: 4545 W. 63rd. Street, Chicago, IL 60629

www.draugofondas.org

A † A
STASĖ LABANAUSKIENĖ
MICKEVIČIŪTĖ

Mirė 2016 m. rugpjūčio 13 d. Ponte Vedra, FL.
Gimė 1930 m. gegužės 25 d., Lietuvoje.
Gyveno Ponte Vedra, FL, anksčiau Burr Ridge, IL ir Čikagoje.
Nuliūdę liko: sūnus dr. Ignas; dukterys Lydia, dr. Vilija ir Gabija; 10 anūkų ir 4 proanūkai.
A. a. Stasė buvo žmona a. a. dr. Igno.
Velionė bus pašarvota šeštadienį, rugpjūčio 20 d. nuo 9 val. r. iki 10 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Stasė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
TERESĖ MARUŠKEVIČIŪTĖ

Mirė 2016 m. rugpjūčio 16 d.
Gimė 1920 m. rugpjūčio 29 d. Lietuvoje.
Nuliūdę liko: duktė Arlene su vyru Jerry Jakubowski; anūkai Denise Jakubowski, Russ su žmona Jen Jakubowski ir Carrie Jakubowski.
A. a. Teresė pašarvota ketvirtadienį, rugpjūčio 18 d. nuo 3 val. p. p. iki 9 val. v. Lack & Sons laidojimo namuose, 9236 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.
Laidotuvės įvyks penktadienį, rugpjūčio 19 d. Iš laidojimo namų 11 val. ryto velionė bus nulydėta ir palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Lack & Sons. Tel. 708-430-5700

A † A
REGINA G. VAL
SAVICKAITĖ

Mirė 2016 m. rugpjūčio 14 d. Spring, Texas.
Gimė 1936 m. rugpjūčio 20 d. Klaipėdoje, Lietuvoje.
Gyveno Spring, Texas, anksčiau Oak Brook, IL ir Čikagoje.
Nuliūdę liko: duktė Nina Belk su vyru Keith; duktė Gina Zimmermann su vyru Richard; anūkai Katherine ir Hillary Belk, Tara ir John Zimmermann; pusseserės Gražina Juškaitė ir Jadvyga Savickas, svainės Liucija Krutulis ir Dalia Pauliukonis; daug dukterėčių ir sūnėnų bei kiti giminės ir draugai.
A. a. Regina buvo žmona a. a. Vito.
Velionė bus pašarvota sekmadienį, rugpjūčio 21 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont.
Šv. Mišios bus aukojamos pirmadienį, rugpjūčio 22 d., 10 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park. Po šv. Mišių a. a. Regina bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.
Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

www.draugas.org/mirties.html

PAS MUS IR APLINK MUS

Dėmesio! Šv. Mišios už a. a. Vyta Jurjoną bus aukojamos šeštadienį, rugpjūčio 20 d., 9:30 val. r. St. Mary's bažnyčioje, 126 Her-rick Rd., Riverside, IL.

■ **Rugpjūčio 23 d., antradienį, 6 val. v. Bal-zeko lietuvių kultūros muziejus kartu su LR nuolatine misija Jungtinėse Tautose kviečia į The United Nations HQ (Curved Wall area 801 First Avenue, New York, NY 10017) vyksiantį parodos „No Home to Go: The Story of Baltic Displaced Persons. 1944–1952“ atidarymą. Apie dalyvavimą prašome pranešti iki rugpjūčio 19 d. el. paštu: lithua-niaun@gmail.com arba paskambinus tel. 212-983-9474.**

■ **Rugpjūčio 28 d., sekmadienį, 1 val. p. p. kviečiame atvykti į šv. Mišias Tėvų jėzuitų koplyčioje (5620 So. Claremont Av., Chi-cago, IL). Galėsite užprašyti šv. Mišias už mi-rusius artimuosius. Palaikykime šią gražią, neseniai atgimusią tradiciją – kartą per mė-nesį susitikti jaučioje lietuviškoje šventovė-jė. Po šv. Mišių – vaišės Jaunimo centro ka-vinėje.**

■ **Rugpjūčio 28 d., sekmadienį, 12 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre (14911 127th St., Lemont, IL 60439) vyks PLC lauko gegužinė. Renginyje skambės muzika, vyks loterija, bus pardavinėjami šalti gėrimai bei lietuviški už-kandžiai. Veiks lietuviška mugė. Daugiau in-formacijos paskambinus tel. 630-257-8787. Visi labai laukiami!**

■ **Rugsėjo 17 d., šeštadienį, 8 val. v. Šv. Ka-zimiero parapijos didžiojoje salėje (3855 Evans St., Los Angeles, CA 20027) vyks Irūnos ir Mariaus Jampolskio nuotaikingas pasirody-mas „Viskas baigta“. Daugiau informacijos el.**

paštu: richardshow@yahoo.com arba pa-skambinus tel. 323-360-7786 (Ričardas).

■ **Spalio 1–2 d., šeštadienį-sekmadienį, Šv. Kazimiero lietuvių parapijoje (2718 St., George St., Los Angeles, CA 90027) vyks 30-toji Lietuvių dienų šventė. Lietuviškas maistas, gėrimai, meno kūriniai, muzika ir šokiai! Ren-ginyje taip pat pasirodys Andrius Mamon-tovas su grupe, „Dainavos“ ansamblis, „LB Spindulys“, „Tolimi aidai“ bei daugybė kitų dainininkų ir šokėjų. Daugiau informacijos tinklalapyje ltdays.com. Visi labai laukiami!**

■ **Spalio 8 d., šeštadienį, planuojama 3 die-nų piligriminė kelionė autobusu į Šiluvos Die-vo Motinos koplyčios, esančios Washingto-no bazilikoje, 50-ties metų jubiliejaus mi-nėjimą. Išvykimas – šešt., spalio 8 d., 6 val. r. Sugrįžimas – pirm., spalio 10-osios vakare. Registruotis misijos raštinėje. Daugiau in-formacijos tel. 630-257-5613 arba el. paštu: matulaitismission@gmail.com.**

■ **Lietuvos generalinis konsulas Čikago-jė kviečia visus, spalio 9 d. Čikagos mara-tone ketinančius bėgti ir jam užsiregistra-vusius bėgikus, prisijungti prie akcijos „Lie-tuviai Čikagos maratone“ ir burtis į vienin-gą komandą. Registracija el. paštu: agne.ver-telkaite@urm.lt arba paskambinus tel. 312-397-0383. Žinutėje nurodykite savo vardą ir pavardę, telefono numerį, el. pašto adre-są ir reikalingų marškinėlių dydį. Taip pat kviečiame visus sirgalius dalyvauti maratone ir palaikyti saviškius sirgalių zonoje ties 17 maratono mylia, prie Illinojaus universiteto Čikagoje vakarinėje Halsted gatvės pusėje, šiek tiek į pietus nuo Polk gatvės. Lauksime visų pasipuošusių lietuviškais marškinė-liais, kepuraitėmis ir nešinių trispalvėmis.**

Maironio lituanistinei mokyklai 2016–2017 mokslo metams penktadieninei pamainai reikalingi mokytojai. Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis į mokyklos direktorę Godą Misiūniene: el. paštas gmisiuniene@maironis.org arba tel. 630-257-0888 (palikite žinutę).

ŠILUVOS ATLAIDAI IR POKYLIS

Kviečiame dalyvauti kasmetiniuose Šiluvos atlaiduose Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, kuriuos praves kunigas Re-migijus Veprauskas iš Lietuvos. Šiluvos atlaidai prasidės rugsėjo 4 d., sekmadienį, 11 val. r. šv. Mišiomis. Savaitės dienomis šv. Mišios bus aukojamos 10 val. r.

Atlaidus užbaigsime rugsėjo 11 d., sekmadienį, 11 val. r. – iškil-minga procesija iš klebonijos kiemo eis į bažnyčią, kur bus aukojamos šv. Mišios.

Iškart po Mišių (1 val. p. p.) parapijos salėje vyks metinis pokylis su sveikinimais, šventiniais pietumis ir loterija. Muzikinę programą at-liks viešnios iš Lietuvos– operos solistė Giedrė Kelpšaitė ir pianistė Dai-va Šumskienė. Daugiau informacijos ir bilietai į pokylį tel. 773-776-4500.

**Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100**

**Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747**

Dar viena JAV mokslininko viešnagė Lietuvoje

M. K. Čiurlionio namų direktorius Rokas Zubovas ir mokslininkas Stasys Goštautas.

M. K. Čiurlionio namai ir Čiurlionio draugija rugpjūčio 16-ąją surengė susitiki-mą su mokslininku, nusipelnusiu M. K. Čiurlionio kūrybos sklaidai, literatūro-logu, kultūrologu, menotyrininku, ilgamečiu „Draugo“ bendradarbiu Stasiu Goštautu. Pokalbį moderavo M. K. Čiurlionio namų direktorius Rokas Zubovas. „Draugo“ info

KVIEČIA ČLM

Čikagos lituanistinė mokykla (ČLM) kviečia 25-ąjį rugsėjį pasitikti kartu ir ra-gina registruoti savo vaikus 2016/2017 mokslo metams. Pas mus mokosi vai-kai nuo 3 iki 16 metų, per tą laiką jie išmoka lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašy-ti; susipažįsta su mūsų tautos istorija, literatūra, geografija, papročiais ir tradici-jomis. Mokiniai dalyvauja skaitymo, rašinių, piešinių konkursuose, kartu švenčiame mūsų tautos šventes, šokame, dainuojame, susirandame gerų draugų. Sėkmingai baigusieji mokyklą gauna pažymėjimą, kuris pripažįstamas Illinois valstijos gimnazijose, suteikiant užsienio kalbos kreditus.

Esame įsikūrę Jaunimo centre, 5620 S Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Prisijunkite prie mūsų, kartu saugokime ir puoselėkime lietuvybę!

**Elektroninę registracijos formą ir informaciją apie mokėjimą rasite čia
<http://www.cikagoslituanistinemokykla.org/Registracija.html>**

**Daugiau apie mus sužinosite apsilankę
<https://www.facebook.com/CikagosLituanistineMokykla/?fref=ts>**

Mokyklos administracija